

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΕΤΟΣ 21^ο

ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 176

ΔΗΜΙΝΙΑΙΟ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΚΑΛΟΜΗΝΑΣ-ΚΕΡΑΣΙΝΟΣ 2009

(ΜΑΪΟΣ-ΙΟΥΝΙΟΣ 2009)

Στην ιστοσελίδα της Ε.Λ.Β.
ειδικό Link για το διοικητικό
κατεστημένο του Ιδρύματος
Παναγία Σουμελά
www.elverias.gr

ΠΑΡΑΝΟΜΗ Η ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ
ΑΠΟΦΑΝΘΗΚΕ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Σελίδα 3

**ΔΥΝΑΜΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ**

Σελίδα 6

19 Μαΐου - Ημέρα Μνήμης
της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου

Εκδηλώσεις Μνήμης

από την Εύξεινο Λέσχη Βέροιας

Η παρουσία όλων μας είναι απαραίτητη
για να διεκδικήσουμε
τη διεθνοποίηση της αναγνώρισης
της Γενοκτονίας

Σελίδα 7

1989-2009

20

χρόνια «Αργοναύτης»

ΜΕΓΑΛΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

ALU-SYN
ΣΥΝΘΕΤΙΚΑ ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ

ΤΣΟΥΦΛΙΔΗΣ ΝΙΚΟΣ & ΥΙΟΙ
11ο χλμ Βέροιας-Νικομήδειας
Τηλ. 23310 73281 Fax 23310 73291
www.alu-syn.gr info@alu-syn.gr

26-27-28 ΙΟΥΝΙΟΥ

**Αναβίωση του εθίμου
του ΚΛΗΔΟΝΑ**

Σελίδα 7

Η Πολιτειακή Βουλή
της Νότιας Αυστραλίας
αναγνώρισε τη Γενοκτονία
των Ελλήνων του Πόντου

Σελίδα 12

ΜΕΓΑΛΟΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

dsaloni
Δεληδημητρίου

www.dsaloni.com
5ο χλμ Βέροιας -
Νάουσας
Τηλ. 23310 61964

ΜΕΓΑΛΟΙ ΧΟΡΗΓΟΙ

Ιδιωτικό ΚΤΕΟ Βέροιας
κάνει την υποχρέωση επιθυμία

<http://www.kteover.gr>

36 € ο έλεγχος
δωρεάν ο επανέλεγχος
... απλά πράγματα

ΜΑΚΡΟΧΩΡΙ
τηλ. 23310 43333

Ιδιοκτήτες: Α. Μουρίδης - Α. Ψάρας Ο.Ε.

marmaron
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ Α.& Α. Ο.Ε.

ΕΞΟΡΥΞΗ - ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ
ΕΜΠΟΡΙΟ ΜΑΡΜΑΡΟΥ &
ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΕΤΡΩΜΑΤΩΝ

3ο χλμ. Βέροιας- Μακροχωρίου
Τηλ.: 2331062816 - Fax: 2331024533
Email: marmaron@otenet.gr
www.marmaron.gr

ΔΙΚΤΥΟ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ

GERMANOS

σας συνδέει με την τεχνολογία

βόλτα στο ΓΕΡΜΑΝΟ!

Βέροια, Μητροπόλεως 38, Τηλ: 23310 71041

Λαογραφικά

Τιμής ένεκεν

Του αείμνηστου
Ιου διευθυντή
του Αργοναύτη
και επίτιμου προέδρου
της Ε.Λ.Β.

**ΓΙΑΝΝΗ
ΜΕΛΕΤΙΔΗ**

Τα παρχάρια

Τα παρχάρια-γαϊλάδες ήταν τα θερινά βοσκοτόπια και βρίσκονταν πάνω στα βουνά. Κάθε χωριό είχε και το δικό του παρχάρ, όπου τους θερινούς μήνες γινόταν αξιοποίηση της πλούσιας βοσκής.

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ

ΔΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ
ΚΩΔΙΚΟΣ 4447/ΓΕΝ. ΓΡΑΜ. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

www.elverias.gr

ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

Λάμπρου Πορφύρα 1 – Πανόραμα Βέροιας

Τηλ.: 2331072060 - Fax: 2331028356

Βέροια – Τ.Κ. 59100

Email: info@elverias.gr

Ιδρυτής

+ Ιωάννης Μελετιδής

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΑΒΡΑΑΜ ΧΩΡΑΦΑΪΔΗΣ

horafaidis@gmail.com

Τηλ: 6973338178

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΥΛΗΣ

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΚΑΠΟΥΡΤΙΔΗΣ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΙΩΣΗΦΙΔΗΣ

**ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ & ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ
ΖΗΣΗΣ Χ. ΠΑΤΣΙΚΑΣ**

ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΔΕΪΡΜΕΝΤΖΙΔΟΥ

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ

ΕΥΞΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

10,00 ευρώ

ΦΩΤΟΣΤΟΙΧΕΙΟΘΕΣΙΑ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ "ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ"

ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ 194 ΒΕΡΟΙΑ - ΤΗΛ. / FAX 23310 72236

ΑΡΓΟΝΑΥΤΗΣ - Λ. Πορφύρα 1

59100 ΒΕΡΟΙΑ ΗΜΑΘΙΑΣ

Κωδικός 4447

Στο παρχάρ' υπήρχαν διάσπαρτες καλύβες, άλλες με χαρτώματα (σκεπασμένες με λεπτό σανίδι) κι άλλες με χύμα σκεπασμένες και αποτελούσαν Οπάν, δηλαδή οικισμό. Οι καλύβες χτιζόνταν σε μέρος του παρχάρ, που είχε προστασία από τους άνεμους, και κρύο νερό (πεγάδ). Η κάθε καλύβα είχε στην αυλή περιτοίχισμα (τσιαβιρμάν), όπου συγκεντρώνονταν τα ζώα μετα την βοσκή.

Στα παρχάρια έμεναν με καθορισμένη αμοιβή (βούτυρον, πασκιτάν κ.λ.π.), εκτός από τους τσοπάνους, και ορισμένες μεσήλικες γυναίκες, οι παρχαρομάνες ή παρχαρέτσες ή ρωμάνες, όπως τις έλεγαν, οι οποίες ήταν ειδικευμένες στη γαλακτοκομία.

Την αμοιβή του τσοπάνου και της παρχαρέτσας τη θεωρούσαν ιερή υποχρέωση.

*«Τσοπάν' και παρχαρέτσας δίκαιον που τρώγει,
παράδεισ' πόρταν κ' ελέπ».*

Το παρχάρεμα, ανάλογα με τις κλιματικές συνθήκες της περιοχής, άρχιζε, συνήθως από τα μέσα Μάη και τελείωνε μέσα Σεπτέμβρη.

*Η παρχαρέτσα λάλεσεν, η παρχαρέτσα ειπεν:
Εξέβεν ο Καλομηνάς (Μάης), ζεστά καιρούς εποίκεν.
Τα ρασόπα πρασίντζανε, εέντανε χορτάρα,
Τα ζα καιρός να παραβγαίν' νε σ' έρημα τα παρχάρια.*

Τη συγκεκριμένη μέρα, με την ευλογία του ιερέα, οδηγούσαν «το βίον σο παρχάρ'» και το παρέδιδαν «σον τσοπάνον» ή «σην παρχαρέτσαν» με τα απαραίτητα σκεύη και εργαλεία της γαλακτοκομίας. Τα σπουδαιότερα ήταν: Τ' αλμεχτέρα, τα χαλκά, τα γαβάνας, τα κοβλάκια, οι κουτάλες. Τα ξυλάγγια, τα βαρέλια.

Η ζωή στα παρχάρια ήταν δύσκολη και κοπιαστική. Ο τσοπάνος και η ρωμάνα δεν είχαν ούτε στιγμή «καθισμένη» (ξεκούραση). Βασικές ασχολίες στο παρχάρ' ήταν:

Βοσκή και περιποίηση των ζώων, άρμεγμα, βράσιμο του γάλακτος, πήξιμο και γιαούρτι, δρουβάνισμα για να βγάλουν το βούτυρο, να ετοιμάσουν το τυρί και το πασκιτάν. Εκτός από αυτές τις βαριές δουλειές, οι παρχαρέτ αντιμετώπιζαν και κινδύνους από καταγίδες, από ληστείες, από επιθέσεις αγριμιών και από κατακυλίσματα σε γκρεμούς.

Όλα αυτά τα προβλήματα τα αντιμετώπιζαν αγόγυστα και κατόρθωναν έτσι να έχουν πολλά οικονομικά οφέλη. Τα ζώα στα παρχάρια είχαν τριπλάσια απόδοση σε γάλα και βούτυρο. Ακόμη, ο καθαρός αέρας, η αγνή φυσική τροφή και το ήσυχο περιβάλλον επιδρούσαν ευεργητικά και στους παρχαρέτες. Την ήρεμη αυτή ζωή την τάραζαν, δυστυχώς πολλές φορές, τα μαλώματα, οι παρεξηγήσεις που ξεσπούσαν ανάμεσα σε δυο γειτονικά ελληνικά χωριά, εξαιτίας του γεγονότος ότι το ένα χωριό δεν αναγνώριζε τα σύνορα του παρχάρ' του άλλου χωριού. Τις διενέξεις αυτές οι τουρκικές αρχές τις υποδαύλιζαν για λόγους πολιτικής σκοπιμότητας.

Σε ορισμένα παρχάρια, που ήταν πραγματικά παραθεριστικά κέντρα, υπήρχαν παρεκκλήσια που γιόρταζαν το καλοκαίρι. Σε αυτά γίνονταν μεγάλα πανηγύρια στα οποία έπαιρναν μέρος δεκάδες χωριά, από κοντινές και απομακρυσμένες περιοχές. Εκεί, οι χωρικοί πουλούσαν τα προϊόντα τους και αγόραζαν άλλα.

Η επιστροφή από το παρχάρ' έπαιρνε πανηγυρικό χαρακτήρα. Όλο το χωριό ήταν στο πόδι, για να υποδεχτεί τους παρχαρέτες. Η ζωή μακριά από τα αγαπημένα πρόσωπα δημιουργούσε έντονες νοσταλγίες.

*Εσύ έλα ας σο παρχάρ', εγω ας σην ξενητείαν,
Τα' ομμάτα μ' εσκοτείνεψαν ας σην αροθυμία.*

ΑΝΕΚΔΟΤΟ

Η Παρέσα τη Στάθιονος είχαν έναν χτήνον, που έρθεν σα βούδα. Επήεν στον Πάντζιον τη Παναίλας να φέρ' το γαρκόν ατ να εφτάει τη δουλειάν σο χτήνον ατς. Ο Πάντζιον είπε ατεν: «Θεία Παρέσα 'κ' έχω άλλο γαρκόν. Έσπαξ' ατο». Κι εμείς ατώρα ντο θα εφτάμε, ντο θα ίνετα με το χτήνον 'εμου», είπεν η Παρέσα. «Ατώρα την δουλειάν εφτάει ατο ο γιατρόν (ειδικός σπερματεγχύτης)». «Και που θα ευρήκ' ατον», ερώτεσεν η Παρέσα. Έρται σην πλατειάν τη χωρί κάθαν Τρίτ', Πέφ' τ' και Σάββαν.

Αέτς πα η Παρέσα επήεν είναι ημέραν σην πλατειάν-Πέφτ' εθαρώ έτον-, εύρεν τον παιδάν που θα'ποίνεν τη δουλειάν. Επέρεν ατον κι επήεν σο μαντρίν.

Η μάρσα εθάρνεν ότι ο παιδάς θα εποίενεν την δουλειάν, άμον ντο θα εποίνενα το γαρκόν.

Ένοίξεν την πόρταν τη μαντρί κι έδειξεν στον παιδάν το χτήνον, που έρθεν σα βούδα. «Έρεν πουλί μ', το χτήνον που έρθεν σα βούδα έν' εκείνο το πόζ'κον σή κεδάν καικά. Εγώ ατώρα θα πάω. Εσύ όντες εβγάλτες το πανταλόνι σ', το καρφι εκεκά έν', κρέμασον ατο...».

1 χτήνον (το)= αγελάδα

2 έρχουμαι σα βούδα= (επί αγελάδων) οργάζομαι

3 Πάντζιον (ο)= Παναγιώτης

4 γαρκόν (το)= ταύρος

5 πόζ'κον (το)= με χρώμα σταχτί

ΨΗΦΙΣΜΑ ΣΥΛΛΟΓΩΝ

ΠΟΝΤΙΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ
ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ ΣΟΥΜΕΛΑ

Καστανιά, 15 Μαρτίου 2009

Οι Πόντιοι φοιτητές από την Θεσσαλονίκη, τη Λάρισα, τα Ιωάννινα, την Ξάνθη και την Αθήνα συνεχίζοντας μία παράδοση ετών συγκεντρωθήκαμε για δύο ημέρες στους ξενώνες της Παναγίας Σουμελά στο όρος Βέρμιο. Έτσι κάθε χρόνο μετά την εξεταστική του Φεβρουαρίου βιώνουμε με τον καλύτερο τρόπο την πολιτιστική και θρησκευτική παράδοση των προγόνων μας.

Παράλληλα ως μέλλοντες ακαδημαϊκοί πολίτες, ενεργοί πολιτικά και γνωρίζοντας την ιστορία και την κατάσταση στην οποία έχει περιέλθει το εθνικο-θρησκευτικό σύμβολο του ποντιακού ελληνισμού, εκφράζουμε την αντίθεσή μας στην οικογενειοκρατία που διέπει την διοίκηση τόσο του Σωματείου, όσο και του Ιδρύματος «Παναγία Σουμελά» κάτι που προκαλεί το θρησκευτικό συναίσθημα και τη δημοκρατική ευαισθησία των Ποντίων.

Απαιτούμε λοιπόν την αποκατάσταση της νομιμότητας, της δημοκρατίας και της διαφάνειας στο Ιερό Ίδρυμα της Παναγίας Σουμελά, που ως θρησκευτικό, πατριωτικό και ιστορικό σύμβολο ανήκει στην εθνική μας κληρονομιά και πρέπει να απαλλαγεί από τον σφιχτό προκλητικό εναγκαλισμό των ολίγων και να αποδοθεί στην κοινωνία των Ποντίων.

Οι υπογράφωντες Σύλλογοι

- Σύλλογος Ποντίων Φοιτητών

& Σπουδαστών Θεσσαλονίκης

- Σύλλογος Ποντίων Φοιτητών Λάρισας

- Σύλλογος Ποντίων και Μικρασιατών

Φοιτητών Ιωαννίνων

- Σύλλογος Ποντίων Φοιτητών Ν. Αττικής

- Σύλλογος Ποντίων Φοιτητών Ξάνθης

ΑΝΑΜΕΣΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΣΥΜΠΛΗΓΑΔΕΣ...

Γράφει ο Λάζαρος Κουμπουλίδης,
kouboulidis@yahoo.gr

«Για να φτάσουν οι Αργοναύτες στα παράλια του Εύξεινου Πόντου, έπρεπε να περάσουν υποχρεωτικά ανάμεσα από τις τρομακτικές και αδιαπέραστες μέχρι τότε Συμπληγάδες Πέτρες. Ένα περιστέρι, σύμβολο Ειρήνης και Πολιτισμού, προπορεύθηκε και τους έδειξε τον τρόπο...»

ΠΑΡΑΝΟΜΗ Η ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΙΔΡΥΜΑΤΟΣ ΠΑΝΑΓΙΑ ΣΟΥΜΕΛΑ ΑΠΟΦΑΝΘΗΚΕ Η ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Επιτέλους, μετά από μία νομική διαδρομή «μετ' εμποδίων», το κρίσιμο ερώτημα για το διοικητικό καθεστώς του Ιδρύματος Παναγία Σουμελά «έφτασε» στην Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, το οποίο εξέδωσε την με αριθμό 52/2009 γνωμοδότησή του.

Η Ολομέλεια του Ν.Σ.Κ. που αποτελεί το ανώτατο γνωμοδοτικό όργανο και αποτελείται από τον Πρόεδρο, τον εισηγητή και 47 μέλη, αποφάνθηκε κατά πλειοψηφία ότι:

1. Η νομική μορφή του Ιδρύματος Παναγία Σουμελά είναι αυτή του αυτοτελούς νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου, με χαρακτήρα θρησκευτικό και κοινωνικό και όχι εκκλησιαστικό. Για το λόγο αυτό υπάγεται στην εποπτεία μόνο του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και όχι της Ιεράς Συνόδου.
2. Η κανονιστική διάταξη 47/1973 της Ιεράς Συνόδου είναι άκυρη και ανίσχυρη και ως εκ τούτου, είναι παράνομη η μέχρι τώρα συγκρότηση του Διοικητικού Συμβουλίου του Ιδρύματος, αλλά και η ρύθμιση της που προβλέπει ότι πρόεδρος του Δ.Σ. του Ιδρύματος ορίζεται ο εκάστοτε Πρόεδρος του Σωματείου «Παναγία Σουμελά» και ως Α' Αντιπρόεδρος ο εκπρόσωπος της οικείας Μητροπόλεως...

Να τονίσουμε ότι σύμφωνα και με την άποψη της μειοψηφίας, το διοικητικό καθεστώς του Ιδρύματος είναι και πάλι παράνομο, λόγω υπερίσχυσης των διατάξεων του Καταστατικού Χάρτη της Ελλάδος, οπότε η συγκρότηση του Δ.Σ. είναι παράνομη και οι αποφάσεις που έχουν εκδοθεί άκυρες.

Όπως είναι φανερό από τα παραπάνω, δεν υπήρξε ούτε ένα μέλος της Ολομέλειας του Ν.Σ.Κ. που να υποστηρίζει ότι το Ίδρυμα λειτουργεί νόμιμα, γεγονός που «σφραγίζει» όλη την «παραφιλολογία» που προκλήθηκε από εκπροσώπους του Ιδρύματος, που έως τώρα «διαρρηγνύουν τα μιάτιά τους» υποστηρίζοντας την απόλυτη νομιμότητα της διοίκησης του Ιδρύματος...

Να υπενθυμίσουμε ότι το ερώτημα προς την Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ήρθε κατόπιν σχετικής ερώτησης στη Βουλή και την ομόφωνη διακομματική τοποθέτηση των μελών της Επιτροπής

Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής το 2006, σχετικά με την αναγκαιότητα νομικών και διοικητικών αλλαγών στο διοικητικό καθεστώς του Ιδρύματος Π. Σουμελά, στην κατεύθυνση μάλιστα της δημοκρατικής εκπροσώπησης των Ποντιακών Σωματείων σε αυτό.

Κατόπιν τούτων, ανοίγει πλέον ο δρόμος για την άμεση έκδοση Προεδρικού Διατάγματος, σε αντικατάσταση του «βεβαρημένου» Βασιλικού Διατάγματος 924/66 για τη δημοκρατική λειτουργία του Ιδρύματος, ώστε να δικαιοθεί ο ρόλος του ως πανελλήνιου και κοινωνικού.

Υ.Γ.: Μετά την ανωτέρω γνωμοδότηση : α) Αναμένουμε με πολύ ενδιαφέρον τη στάση του Δ.Σ. του Ιδρύματος και κυρίως του προέδρου του κ. Τανιμανίδη, καθώς οφείλει να σεβαστεί την Ολομέλεια του Ν.Σ.Κ. και να παραιτηθεί προκηρύσσοντας εκλογές για τη νόμιμη συγκρότηση του Δ.Σ., όπως και τη θέση του Γ. Γραμματέα του Ιδρύματος και προέδρου της ΠΟΠΣ κ. Αποστολίδη β) Επίσης περιμένουμε την τοποθέτηση του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Βέροιας κ. Παντελεήμονα και του Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτη Δράμας (και πρώην «ηγούμενου» της Σουμελά) κ. Παύλου, οι οποίοι έσπευσαν να νουθετήσουν και μάλιστα εγγράφως, το Δ.Σ. της Ε.Λ.Β. για την απόφαση του να στηρίξει την πρόταση της Επιτροπής Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής για αλλαγή του νομικού και διοικητικού καθεστώτος του Ιδρύματος. γ) Ευελπιστούμε ότι ο πρόεδρος του Δημοτικού Συμβουλίου Βέροιας θα φέρει επιτέλους άμεσα στο Δημοτικό Συμβούλιο, ως τακτικό, το θέμα της στήριξης του ψηφίσματος αναφορικά με την αναγκαιότητα εκδημοκρατισμού του διοικητικού καθεστώτος του Ιδρύματος, που εκδόθηκε με πρωτοβουλία της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας και υπογράφηκε από όλα τα Ποντιακά Σωματεία του Νομού Ημαθίας, επικυρώθηκε με απόφαση της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος που εκπροσωπεί 363 Ποντιακά Σωματεία και ήδη έχει υπογραφεί από τους βουλευτές Ημαθίας (με χρονολογική σειρά) κ. Α. Σιδηρόπουλο, κ. Μ. Χαλκίδη και κ. Η. Φωτιάδη.

Το κείμενο της ανωτέρω γνωμοδότησης της Ολομέλειας του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους θα δημοσιευτεί και στο ειδικό link που έχει δημιουργηθεί για το Διοικητικό καθεστώς του Ιδρύματος Παναγία Σουμελά στην ιστοσελίδα της Ε.Λ.Β. www.elverias.gr

Εύπνησαν οι μνήμες στο αντάμωμα - αδελφοποίηση των δύο Συλλόγων...

Με μεγάλη επιτυχία πραγματοποιήθηκε η εκδήλωση που συνδιοργάνωσαν ο Πολιτιστικός Σύλλογος Πατρίδας «Ευστάθιος Χωραφάς» και ο Μορφωτικός Ποντιακός Σύλλογος Νέου Προδρόμου «Ακρίτας», την Τρίτη 24 Μαρτίου 2009, στο οικογενειακό κέντρο «Ακρίτας LIVE», στα πλαίσια των 90 χρόνων από τον Ξεριζωμό των κατοίκων των δύο χωριών, Πατρίδας και Νέου Προδρόμου, από τις Πατρογονικές Εστίες στις Αλησμόνητες Πατρίδες.

Πλήθος κόσμου γέμισε ασφυκτικά την αίθουσα του κέντρου «Ακρίτας LIVE» μέσα σ' ένα κλίμα γιορταστικό, χαρούμενο αλλά και αρκετά συγκινησιακά φορτισμένο αφού από την αρχή και κατά τη διάρκεια της εκδήλωσης προβλήθηκαν σε δυο γιγαντοοθόνες, βίντεο με εκτενή αποσπάσματα και φωτογραφίες από το οδοιπορικό που πραγματοποίησαν μέλη των δύο αδελφών Συλλόγων, τον περασμένο Αύγουστο, στον Πόντο - Καύκασο, με αποτέλεσμα να ξυπνήσουν σε κάποιους μνήμες για όσα είδαν και σε κάποιους άλλους που δεν είχαν την τύχη να δουν από κοντά τα μέρη των παππούδων μας, να ξυ-

πνήσουν νοσταλγίες...

Πολλοί οι επίσημοι προσκεκλημένοι και ανάμεσά τους: Ο αντινομάρχης Ημαθίας Κος Χατζόπουλος, εκπρόσωπος του Νομάρχου, ο πρόεδρος της Π.Ο.Ε. Κος Παρχαρίδης, ο βουλευτής Ημαθίας Κος Σιδηρόπουλος, η Ταγματάρχης Μαζιρίδου Στεφάνια, εκπρόσωπος του Β' Σ.Σ., ο πρώην βουλευτής Κος Γεωργιάδης, οι Δήμαρχοι: Βεροίας Κα Ουσουτζόγλου, Δοβρά Κος Τσιούντας, Μελίκης Κος Καρέλης, Ανθεμίων Κος Σιδηρόπουλος, Ειρηνούπολης Κος Σπαθοπουλος, Μακεδονίδος Κος Δάλλας, οι Αντιδήμαρχοι Βέροιας Κος Μιχαηλίδης, Δοβρά Κος Παπαγεωργίου και

Κος Τσίμπουλας, ο πρόεδρος του εργατικού κέντρου Βέροιας Κος Ταχματζίδης, ο πρόεδρος του ΣΠΟΣ Κος Σαβρανίδης, ο Πρόεδρος και μέλη της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας Κος Κουμπουλίδης, ο πρόεδρος συλλόγου Ντόρτμουντ Γερμανίας Κος Τσαβδαρίδης, ο πρόεδρος συλλόγου Μπίλεφελντ Γερμανίας Κος Τσιτιρίδης, Δημοσιογράφοι εκπρόσωποι του τοπικού τύπου, εκπρόσωποι Πολιτιστικών Συλλόγων κ.α.

Οι δύο Σύλλογοι, με κοινή απόφασή τους, βράβευσαν συμβολικά και τίμησαν με αναμνηστική πλακέτα τον πρόεδρο της ΠΟΕ Κο Παρχαρίδη Γεώργιο για τη μεγάλη του προσφορά στον αγώνα για την

ενότητα του Ποντιακού Ελληνισμού καθώς επίσης και το Μητροπολίτη Βεροίας Ναούσης και Καμπανίας Κο Παντελεήμονα (δια εκπροσώπου του) τιμής ένεκεν για τον αγώνα και τις θυσίες της εκκλησίας και του κλήρου στον Ξεριζωμό.

Ακόμη οι πρόεδροι των δύο Συλλόγων, Κος Καγκελίδης Αντώνιος και Κος Σισμανίδης Μελέτης, συνυπέγραψαν πρωτόκολλο αδελφοποίησης και συνεργασίας των δύο Συλλόγων Πατρίδας και Νέου Προδρόμου. Μια κίνηση επίσης συμβολική που δείχνει πόσο επιβεβλημένη είναι, ίσως σήμερα περισσότερο από ποτέ, η ανάγκη για συνεργασία, η αλληλεγγύη, η φιλία, η αδελφοσύνη με απώτερο σκοπό την ενότητα του ποντιακού χώρου.

Το πλούσιο ποντιακό καλλιτεχνικό πρόγραμμα που ακολούθησε και κράτησε μέχρι τις πρώτες πρωινές ώρες, απογειώνοντας το κέφι, πλαισίωσαν, μαζί με το πρόγραμμα του Ακρίτας, πολλοί καταξιωμένοι Πόντιοι Καλλιτέχνες, οι οποίοι θα κοσμήσουν και τις καλοκαιρινές εκδηλώσεις του Πολιτιστικού Συλλόγου Πατρίδας «Ευστάθιος Χωραφάς» (από 22 έως 26 Ιουλίου) στο Γήπεδο της Πατρίδας, όπως: Θόδωρος Βεροιώτης, Σταύρος Σαββίδης, Μπάμπης Ιορδανίδης, Ανέστης Μωυσής, Γιώργος Σιδηρόπουλος, Μιχάλης Σιώπης, Γιώργος Σιαμιλίδης, Θόδωρος Κοτίδης, Ανδρέας Μαυρόπουλος, Μπάμπης Κεμαντζίδης.

«ΕΡΜΗΣ ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΣ. Ο ερευνητής, μελετητής, συγγραφέας και σκηνοθέτης του Ποντιακού θεάτρου»

Το ΔΗΠΕΘΕ Βέροιας σε συνεργασία με την Κ.Ε.Π.Α. Δήμου Βέροιας, την Εύξεινο Λέσχη Βέροιας, την Εύξεινο Λέσχη Νάουσας, τον Μορφωτικό Σύλλογο «Προμηθέας», τον Μορφωτικό Σύλλογο «Καλλιθέα» και τον Όμιλο Φίλων Θεάτρου & Τεχνών Βέροιας, πραγματοποίησε εκδήλωση την Τετάρτη 8 Απριλίου 2009 στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών με θέμα: «ΕΡΜΗΣ ΜΟΥΡΑΤΙΔΗΣ. Ο ερευνητής, μελετητής, συγγραφέας και σκηνοθέτης του Ποντιακού θεάτρου».

Αναφορικά για την πορεία του Ερμή Μουρατίδη, εκτός του ίδιου, έκανε ο πρώην πρόεδρος της Ευξείνου Λέσχης Θεσ/νίκης και νυν Γ. Γραμματέας της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδος κ. Κώστας Γαβρίδης, ο συνεργάτης του για πολλά χρόνια ηθοποιός και σκηνοθέτης Οδυσσέας Γωνιάδης και ο μεγάλος μουσικός, λυράρης και τραγουδιστής Μιχάλης Καλιοντζίδης, ο οποίος έπαιξε και τραγούδησε μαζί με τον Οδυσσέα ανάλογα τραγούδια. Ανέγνωσαν κείμενα του Ερμή Μουρατίδη, οι Οδυσσέας Γωνιάδης, Έλσα Σφέτσα και ο Λευτέρης Τσαχουρίδης (ηθοποιός και σκηνοθέτης του θεατρικού τμήματος της Ε.Λ.Β.).

Για τον μεγάλο αυτόν όμως θεατράνθρωπο, μια τιμητική εκδήλωση δεν μπορεί να χωρέσει όλη τη μεγάλη πορεία του, γεμάτη αγώνα, έρευνα, μελέτη, συγγραφή για τη δάσωση και διάδοση του ποντιακού θεάτρου.

Έγινε μια αξιολογότερη πρόταση από την Εύξεινο Λέσχη Θεσ/νίκης προς τον Ερμή Μουρατίδη την οποία απεδέχθη γεμάτος χαρά, δηλαδή να δοθεί ένας όροφος του κτηρίου της

Λέσχης για να φιλοξενήσει και να λειτουργήσει ως μόνιμη έκθεση ποντιακού θεάτρου, όλο το υλικό του Ερμή.

Τον Ερμή Μουρατίδη τίμησε το ΔΗΠΕΘΕ με πλακέτα δια χειρός του εκπροσώπου της Εκκλησίας.

Παρευρέθησαν στην εκδήλωση, ο Νομάρχης Ημαθίας Κώστας Καραπαναγιωτίδης- ο οποίος μετά από παράκληση του Μιχάλη Καλιοντζίδη ερμήνευσε ένα τραγούδι ανάλογο, προς τιμή του Ερμή-, ο πρόεδρος της Ευξείνου Λέσχης Θεσ/νίκης Κώστας Αποστολίδης με μέλη του Συμβουλίου, σύσσωμο το Δ.Σ. της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας με τον πρόεδρό της Λάζαρο Κουμπουλίδη και ο εκπρόσωπος της Ευξείνου Λέσχης Νάουσας αντιπρόεδρος Παύλος Παυλίδης.

Η ΜΑΝΑ Τ' ΙΗΣΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

Οι παλαιοί μουν έλεγαν «Όλα απάν 'ρσον κόσμον έχ'νε μάναν. Κανείς κ'έν' χωρίς μάναν. Ο ήλεν πα έχ'ν μάναν κι' όνταν ερώτεσαν ατόν μέρ' πάει και χάται», επέντεσαν:

..... Εγώ πουδέν κι κρύφκουμαι, εγώ πουδέν κι χάμαι ....

κι η Δύση τ' απιδέβαστον, ατέ τ'έμον η μάνα καλόγνωμος 'κοδέσποινα, νυχτοσυντροφεμέντσα ....

Ο Χριστόν πα απάν 'ρσην γήν εθέλεσαν να έχ'ν Μάναν κι'ας έτον και Θεός.

Όλον ο κόσμον αγαπά την μάναν ατ'.

Εμείς οι Πόντιοι εξέγκαμε ατόσα τραγωδίας γιανά υμνούμε την Μάναν.

«Η μάνα έν' γλυκύν κρασίν, έμνοστον παζιμάτιν

Που πίνια το ξαί κι μεθεί, που τρώια κι χορτάζει».

Την Παναΐαν, την Μάναν τη Χριστού το μιλέτ'ν έμουν μουν όμπως και ούλ' οι χριστιανοί έχ'ν ατεν απές'ρσην καρδιάν ατουν φυλαχτόν. Σ'όνεμαν ατς ομνύουνταν και προσευχιούνταν.

Το 386μ.Χ. οι μοναχοί Βαρνάβας και Σωφρόνιος φέρνε σο όρος τη Μελά ας σην Αθήναν την εικόναν τη Παναΐας π'εζωγράφ'σεν ο Ευαγγελιστής Λουκάς.

Έχτισαν το Μοναστήρ' τη Παναΐας απές'σα κάσα σα ψηλασέας τη Μελά. Με τον καιρόν επέμεναν με τ'όνομαν "Παναΐα Σουμελά".

Πόντιοι και Παναΐα Σουμελά κ'επορούνε να χωρίουνταν: έναν είναι!

Όντες εξεριζώθαμε ας σην Πατρίδαν επέμαμε ορφανοί. Η Παναΐα μουν επέμεναν 'ρσον Πόντον.

Το ελληνικόν κράτος εποίκεν συμφωνίαν με τη Τουρκία και η εικόνα επεκεί 1400 χρόνιαξ ζάν έρθεν 'ρσην Ελλάδαν. Όνταν αναστορέθεν το Μοναστήρ' τη Παναΐας 'ρσην Καστανέαν το κράτος εχάρτσεν την Εικόναν 'ρσο Ρωμαϊκόν το μιλέτ', το ξεριζωμένον και καταγριλεμένον.

Έρθεν ξάν η Εικόνα 'ρσο Μαναστήρ' τη Παναΐας Σουμελά, όχι εκεί π'επήρην τ' όνεμαν'ατς, αλλά 'ρσην νέαν Πατρίδαν 'ρση Καστανέας τα ραχία.

Τ' εμέτερον την Παναΐαν σε κανάν κι χαρίζωμεν.

Η μάνα τη Χριστού έν' ταγμέντζα σ'ούλτς εκείντς που τρέχ' απές' ατουν ποντιακόν και ελληνικόν γαίμαν.

Βιβλιογραφία

1. Αρχείο Πόντου

2. Στάθης Ευσταθιάδης- Τα τραγούδια του Ποντιακού λαού

3. Ανθμος Παπαδόπουλος- Ιστορικό Λεξικό της Ποντιακής Διαλέκτου

Ποίημα

Εκεί 'ρσο όρος τη Μελά 'ρσα λίβαξ και 'ρσα κάσια
Τον τόπο' μουν ερίαζες ας σα ψηλά τα ράχια

Εσύ Σουμέλα Παναΐα και μάνα Παναΐα
'ρση Ρωμανίας το μιλέτ', εδίνες ευλοΐα

Εσύ πάντα μαρμάριζες 'ρσην ψήν και 'ρσην καρδιάν
Εσύ 'ρσα πόναξ 'ρσην χαράν και ρσην καταθαρείαν

Σ'εσέν εκλίσταν Βασιλάντ' κι αλόπιστοι Σουλτάνοι
'ρσο 'εσέναν απεκουμπίζαν, πενήτ' και περιδάνοι

Κι' όντες εξεριζώθαμε κι'εφέκες τα παιδιά σ'
Ας σα ψηλά τη Καστανιάς ξάν δίς την ευλοΐα σ'

Κι εσύ μικρέ, μικρίτσικε ν'ιλιά σεν ο Θεός-ι
Η μάνα τ' Ιησού Χριστού, θαρρείς πως έν' το βιόσ'-ι

Νικόλαος Μισιράντης

Τμήμα «Παρακαθί» της Ε.Λ.Β.

Η Ε.Λ.Β. στα πλαίσια των πολιτιστικών δραστηριοτήτων της, αποφάσισε να ξεκινήσει και να λειτουργήσει ένα νέο τμήμα εκμάθησης επιτραπέζιων και χορευτικών τραγουδιών δίνοντας έμφαση στο θρυλικό ποντιακό δίστιχο.

Η λέξη «Παρακαθί» σημαίνει την κατά τον χειμώνα συνάντηση συγγενών και φίλων την νύχτα, όπου λέγονται παραμύθια ή τραγούδια. Προέρχεται από το αρχαίο ρήμα παρακάθημαι- 1) κάθημαι κοντά σε κάποιον, 2) εγκαθίσταμαι κάπου, 3) κάθημαι κάπου πολύ.

Αυτό ακριβώς θέλουμε να κάνουμε. Να καθίσουν οι νέοι μας κοντά ο ένας τον άλλον, να γνωρίσουν την παραδοσιακή μορφή της διασκέδασης και την σφυρηλάτηση συντροφικότητας και φιλίας.

Η μεγαλύτερη όμως προσδοκία μας είναι ότι μέσω «τη τραγωδίας» θα ανοίξουμε δρόμους στους υποψήφιους «τραγωδάνους» στο να αρχίσουν να ψάχνουν τις λέξεις και τα νοήματα και τον τρόπο εκφοράς της Ποντιακής διαλέκτου.

Η ποντιακή λαλιά θα κυριαρχεί κατά την διάρκεια «τη Παρακαθί».

Επιλέξαμε τα δίστιχα για τα παρακάτω πλεονεκτήματα που προσφέρουν:

1. Το νόημα του δίστιχου είναι σύντομο και συμπυκνωμένο,
2. Η ομοιοκαταληξία που υπάρχει επιτρέπει στον τραγουδιστή να τους απομνημονεύσει πολύ εύκολα,
3. Το ομόηχο και η ομοιοκαταληξία δημιουργεί από μόνο του μουσικότητα. Με τη συνοδεία δε της λύρας τα πράγματα γίνονται ακόμα πιο εύκολα,
4. Είναι σύντομα και έτσι δίνεται η δυνατότητα σε όλους τους παρακαθήμενους να συμμετέχουν ενεργά τραγουδώντας ο καθένας το δίστιχο της αρεσκείας του.

Με τον τρόπο αυτό εξάλλου δημιουργείται η ονειρική ατμόσφαιρα του ποντιακού παρακαθιού.

Την ιδέα μας αυτή, την έχουν αγκαλιάσει όλοι οι παλαιοί παρακαθιστές και είναι πρόθυμοι να βοηθήσουν.

Στον καλλιτεχνικό τομέα υπεύθυνος του τμήματος είναι ο νέος άξιος καλλιτέχνης Κωνσταντίνος Παναγιώτης, συνεπικουρούμενος από τους λυράρηδες της Ε.Λ.Β. Γιάννη Τσανασιδή, Δαμιανό Χωραφαΐδη και Ευστάθιο Γαβρίδη.

Όλοι οι παραπάνω σε συνεργασία με τον συντονιστή και υπεύθυνο του τμήματος κύριο Ξενιτόπουλο Νικόλαο, θα προσπαθήσουμε στα πλαίσια των δυνατοτήτων μας, να κρατήσουμε ζωντανή την γλώσσα μας, τα όμορφα τραγούδια μας και τις παραδόσεις μας.

ΠΟΙΗΣΗ

Ελένη Πιπερίδου- Λαφαζάνη
(Από το βιβλίο "Αγρέλαφον")

Τ' ΑΝΟΙΞΗΣ ΤΑ ΧΑΡΑΝΤΑΣ

Ακούστεν πώς δορδοτορίζ'ν
Τα κρύα τα νερόπα
Απέσ' ορμάνα πως λαλούν
Γλυκέα τα πουλόπα!

Άλλα εντάμαν αραεύ'ν
Φωλέαν που εχτιζ'νε
Άλλα σα λεβόρα ε απαν'κέρ'
Τ'έναν τ'άλλο λαϊζ'νε!

Άλλα ση βούραν το χουλέν
Πίνε κι αποδιφούνε,
Άλλα σ'ορμιά άγνεφα
Το στόμαν'κι ασπαλούνε!

Και χελιδόνα επει
Γιαζμάδας σκεπαγμένα
Σύρ'νε το κοτσιχτόν τ'ομάλ'
Σ' άνοιξης τα χαράντας!

Κι ο χειμωγκόν πα πλαν και κα'
Άμον λαϊζ' τ' ουράδ'ν ατ...

- 1 σορσοτορίζ'ν= κελαρτζούν
- 2 ορμάνα= πυκνά δάση
- 3 αραεύ'ν= ψάχνουν
- 4 λεβόρα= φυτά «ελλέβορος»
- 5 λαϊζ'νε= κουνούν
- 6 βούρα= χούφτα
- 7 ασπαλούνε= κλείνουν
- 8 γιαζμάδας= ωραιές, πολύχρωμες μαντίλες
- 9 το κοτσιχτόν τ'ομάλ'= ποντιακός χορός
- 10 άμον= σαν

Ο ΚΑΛΟΜΗΝΑΣ

Οσήμερον που κελαηδούν γλυκέα τα πουλόπα,
Που τρέχ'νε όλ'άνου κα', τον κόσμο που χαλάνε,
Εγνέφ'σαν εμε ας σο γλυκύν τη άνοιξης τον ύπνον,
Κ'έγκαν τον ήλιεν και τη ζήσ' απέσ' σο καμαρόπο μ'!

Έμορφον ημέρα τ'όσημερ'νόν, Καλομηνά το πρώτον!
Έμορφον ημέρα τ'όσημερ'νόν, ας σ'όλια ε το καλλίον.

Η πλάσ' θαμμένον έτονε κι ατώρα ενεστέθεν!
Ως και τα σύκας τ'άγρια εδώκανε λαλιάν ...
Ο ήλιεν κρύος έτονε κι ατώρα π'εχουλέθεν
Ως και τα κοπρομούμουλα εμέντσην να ετοιμάζ'νε ...

Μικρά τρανά αγροχόρταρα, τη τριφυλλι τα ξύλα,
Έγκαν τσιττάκα στην κορφήν, τα σπόρα ετοιμάζ'νε.

Τα δέντρα όλια επρόκαναν κ'έπανε τα βρεχία,
Ερούφ'σαν τα χιονόνερα κ'εδώκανε φυλλόπα.

Κάποια ζα εχόρτασαν τη χειμωγκού τον ύπνον.
Εγνέφ'σαν, ταβρανεύκουνταν, εδειόπον αραεύ'νε.
Οι ανθρόπ'πα εστυλώθαμε κ'ένοιξαμε ομμάτα ε.
Ενεβσησαμε τ'άψιμον κι ατώρα πολεμούμε!

Οσήμερον όλια γελούν! Φωτάζ'νε τα κατσία!
Αφκά ση γην απάν'ση γην
Και κι άλλ' απάν'σον ουρανόν
Τρέχ'νε και πολεμούνε.

Κρύν νερόν τ'όσημερ'νόν, τ'απάν' αφκά εκλώστην!
Η πλάσ' το στρώμαν έστρωσην, ας κείμες και κοιμούμες!

- 1 εγνέφ'σαν= ξύπνησαν
- 2 έγκαν= έφεραν
- 3 Καλομηνά= Μάη
- 4 εχουλέθεν= ζεστάθηκε
- 5 κοπρομούμουλα= σκαθάρια
- 6 εμέντσην= μήνυσε
- 7 ταβρανεύκουνταν= βιάζονται
- 8 εσειόπον= μικρό ταίρι
- 9 κατσία= μέτωπα
- 10 εκλώστην= γύρισε

Η γενοκτονία των Ποντίων: Το άγνωστο ελληνικό ολοκαύτωμα

Η γενοκτονία των Ποντίων (1916 - 1923) με 353.000 νεκρούς αποτελεί τη δεύτερη μεγάλη γενοκτονία του αιώνα μας. Το Φεβρουάριο του 1994 η Βουλή των Ελλήνων ψήφισε ομόφωνα την ανακήρυξη της 19ης Μαΐου ως Ημέρας Μνήμης για τη Γενοκτονία των Ελλήνων στο μικρασιατικό Πόντο την περίοδο 1916-1923. Η αναγνώριση αυτή, παρ' όλη την εβδομηκονταετή καθυστέρηση, δικαίωσε ηθικά τον ποντιακό ελληνισμό και συνέδεσε το σύγχρονο ελληνισμό με την ιστορική του μνήμη.

Οι διωγμοί των Ελλήνων του Πόντου.

Η εφαρμογή αυτής της πολιτικής ανάγκασε χιλιάδες Έλληνες των παραλίων της Μικρασίας να εγκαταλείψουν τις προαιώνιες εστίες τους και να μετοικήσουν με πολυήμερες εξοντωτικές πορείες.

Σύμφωνα με μια έκθεση της Ελληνικής Πρεσβείας, με ημερομηνία τον Ιούνιο του 1915 είναι γραμμένα τα εξής: << Οι εκτοπιζόμενοι από τα χωριά τους δεν είχαν δικαίωμα να πάρουν μαζί τους ούτε τα απολύτως αναγκαία. Γυμνοί και ξυπόλητοι, χωρίς τροφή και νερό, δερνόμενοι και υβριζόμενοι, όσοι δεν εφρονούντο οδηγούντο στα όρη από τους δημίους τους. Οι περισσότεροι απ' αυτούς πέθαιναν κατά την πορεία από τα βασανιστήρια. Το τέρμα του ταξιδιού δεν σήμαινε και τέρμα των δεινών τους, γιατί οι βάρβαροι κάτοικοι των χωριών, τους παρελάμβαναν για να τους καταφέρουν το τελειωτικό πλήγμα ... >>

Σκοπός των Τούρκων ήταν, με τους εκτοπισμούς, τις πυρπολήσεις των χωριών, τις λεηλασίες, να επιτύχουν την αλλοίωση του εθνολογικού χαρακτήρα των ελληνικών περιοχών και να καταφέρουν ευκολότερα τον εκτουρκισμό εκείνων που θα απέμεναν.

Το τελικό πλήγμα.

Το 1919 αρχίζει νέος διωγμός κατά των Ελλήνων από το κεμαλικό καθεστώς, πολύ πιο άγριος κι απάνθρωπος από τους προηγούμενους. Εκείνος ο διωγμός υπήρξε η χαριστική βολή για τον ποντιακό ελληνισμό.

Στις 19 Μαΐου, με την αποβίβαση του Μουσταφά Κεμάλ στη Σαμψούντα, αρχίζει η δεύτερη και σκληρότερη φάση της Ποντιακής Γενοκτονίας.

Με τη βοήθεια μελών του Νεοτουρκικού Κομιτάτου συγκροτεί μυστική οργάνωση, τη Mutafai Milliye, κηρύσσει το μίσος εναντίον των Ελλήνων και σχεδιάζει την ολοκλήρωση της εξόντωσης του ποντιακού ελληνισμού. Αυτό που δεν πέτυχε το σουλτανικό καθεστώς στους πέντε αιώνες της τυραννικής διοίκησης του, το πέτυχε μέσα σε λίγα χρόνια ο Κεμάλ, εξόντωσε τον ελληνισμό του Πόντου και της Ιωνίας.

Η τρομοκρατία, τα εργατικά τάγματα, οι εξορίες, οι κρεμάλες, οι πυρπολήσεις των χωριών, οι βιασμοί, οι δολοφονίες ανάγκασαν τους Έλληνες του Πόντου να ανέβουν στα βουνά οργανώνοντας αντάρτικο για την προστασία του αμάχου πληθυσμού. Τα θύματα της γενοκτονίας θα ήταν πολύ περισσότερα, αν δεν υπήρχε το επικό και ακατάβλητο ποντιακό αντάρτικο.

Με την επικράτηση του Κεμάλ, οι διωγμοί συνεχίζονται με μεγαλύτερη ένταση. Στήνονται στις πόλεις του Πόντου τα διαβόητα έκτακτα δικαστήρια ανεξαρτησίας, που καταδικάζουν και εκτελούν την ηγεσία του ποντιακού ελληνισμού. Το τέλος του Πόντου πλησιάζει. Οι φωνές λιγοστεύουν.

Η γενοκτονία των Ελλήνων στον Πόντο υπήρξε το αποτέλεσμα της απόφασης των Τούρκων εθνικιστών για επίλυση του εθνικού προβλήματος της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας με τη φυσική εξαφάνιση των γηγενών εθνοτήτων.

Η μοίρα αυτή απετράπη με ένα εξαιρετικά οδυνηρό τρόπο: με τις γενοκτονίες των χριστιανικών λαών, Ελλήνων και Αρμενίων, με την υποχρεωτική έξοδο όσων επιβίωσαν και με τη βίαιη τουρκοποίηση των μουσουλμανικών εθνοτήτων, όπως οι Κούρδοι, που συνέχισαν να παραμένουν στην τουρκική, πλέον, επικράτεια.

Οι Έλληνες στον Πόντο ανέρχονταν σε 700.000 άτομα την παραμονή του Α' Παγκοσμίου Πολέμου. Μέχρι το τέλος του 1923 είχαν εξοντωθεί 353.000 άτομα.

(Πηγή: διαδίκτυο: www.pontos1923.com)

Τι εννοούμε με τον όρο "γενοκτονία";

Η γενοκτονία ως όρος διαμορφώθηκε κυρίως στη δίκη της Νυρεμβέργης το 1945, όπου δικάστηκε η ηγεσία των ναζιστών εγκληματιών του πολέμου. Συγκεκριμένα ο όρος σημαίνει τη μεθοδική εξολόθρευση, ολική ή μερική, μιας εθνικής, φυλετικής ή θρησκευτικής ομάδας.

Πρόκειται για ένα πρωτογενές έγκλημα, το οποίο δεν έχει συνάρτηση με πολεμικές συγκρούσεις.

Ο γενοκτόνος δεν εξοντώνει μια ομάδα για κάτι που έκανε, αλλά για κάτι που είναι. Στην περίπτωση των Ελλήνων του Πόντου, επειδή ήταν Έλληνες και Χριστιανοί.

Πως και πότε διαπράχθηκε η γενοκτονία;

Ο ποντιακός ελληνισμός, από την πτώση της αυτοκρατορίας της Τραπεζούντας (1461) γνώρισε συνεχείς διωγμούς, σφαγές, ξεριζωμούς και προσπάθειες για το βίαιο εξισλαμισμό και εκτουρκισμό του, με αποκορύφωμα τη συστηματική και μεθοδευμένη εξόντωση - γενοκτονία του αιώνα μας.

Επτά χρόνια μετά την άλωση της Πόλης, οι Οθωμανοί κατέλαβαν την Τραπεζούντα. Η οθωμανική κατάκτηση του μικρασιατικού Πόντου μπορεί να διακριθεί σε τρεις περιόδους.

- Η πρώτη αρχίζει με την άλωση της Τραπεζούντας το 1461 και λήγει στα μέσα του 17ου αιώνα. Την περίοδο αυτή οι Τούρκοι κρατούν μάλλον ουδέτερη στάση κατά των Ελλήνων του Πόντου.
- Η δεύτερη αρχίζει στα μέσα του 17ου αιώνα και λήγει με το τέλος του πρώτου ρωσοτουρκικού πολέμου. Χαρακτηρίζεται με τη θρησκευτική βία κατά των χριστιανικών πληθυσμών. Κατά την περίοδο αυτή πραγματοποιούνται οι ομαδικοί εξισλαμισμοί των ελληνικών πληθυσμών.
- Η τελευταία περίοδος, που τελειώνει το 1922 υποδιαιρείται σε δύο υποπεριόδους. Η πρώτη αρχίζει με τη συνθήκη του Κιουτσούκ Καϊναρτζή, το 1774. Χαρακτηρίζεται από τη συστηματική προσπάθεια των τοπικών αρχών να μην εφαρμόζουν προς όφελος των χριστιανών τους φιλελεύθερους νόμους. Η δεύτερη υποπερίοδος αρχίζει το 1908 και χαρακτηρίζεται από την ανάπτυξη του τουρκικού εθνικισμού.

Από τους βαλκανικούς πολέμους και από τους επίσημους συμβούλους, των Γερμανών, οι Νεοτουρκοί διδάχθηκαν ότι μονάχα με την εξαφάνιση των Ελλήνων και Αρμενίων θα έκαναν πατρίδα τους τη Μικρά Ασία. Οι διάφορες μορφές βίας δεν αρκούσαν για να φέρουν τον εκτουρκισμό.

Η απόφαση για την εξόντωσή τους πάρθηκε από τους Νεοτουρκούς το 1911, εφαρμόστηκε κατά τη διάρκεια του Α' Παγκοσμίου πολέμου και ολοκληρώθηκε από το Μουσταφά Κεμάλ (1919 - 1923).

Το Νεοτουρκικό Κομιτάτο << Ένωση και Πρόοδος >> ιδρύθηκε το 1889. Στο συνέδριό τους, που πραγματοποιήθηκε στη Θεσσαλονίκη το 1911 πάρθηκε η απόφαση, ότι η Μικρά Ασία πρέπει να γίνει μωαμεθανική χώρα. Η απόφαση αυτή καταδίκασε σε θάνατο διάφορες εθνοότητες.

Οι Τούρκοι στον Πόντο άρχισαν με την επιστράτευση όλων από 15 έως 45 ετών και την αποστολή τους σε Τάγματα Εργασίας. Παράλληλα αμφισβήτησαν το δικαίωμα των Ελλήνων να ασκούν ελεύθερα τα επαγγέλματά τους και επί πλέον απαγόρευαν τους μουσουλμάνους να εργάζονται επαγγελματικά με τους Έλληνες με την ποινή της τιμωρίας από τις στρατιωτικές Αρχές.

Κατ' αρχάς οι άτακτες ορδές των Τούρκων επιτίθονταν στα απομονωμένα ελληνικά χωριά κλέβοντας, φονεύοντας, αρπάζοντας νέα κορίτσια, κακοποιώντας και καίγοντάς τα.

17 ΜΑΪΟΥ
ΕΚΔΗΛΩΣΗ
ΓΙΑ ΤΗ ΛΗΞΗ
ΤΜΗΜΑΤΩΝ

28 ΙΟΥΝΙΟΥ
ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ - ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΤΟΥ
ΧΟΡΕΥΤΙΚΟΥ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΗΣ Ε.Λ.Β.
ΣΕ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΕΣ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ ΣΤΗΝ
ΤΡΙΑΝΔΡΙΑ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ "ΘΕΑΤΡΟ ΓΗΣ"

Δυναμική και πληθωρική η παρουσία της Ε.Λ.Β.

Ο νέος «ούριος άνεμος που πνέει στα πανιά της Ε.Λ.Β.» είναι πλέον φανερός σε όλα τα επίπεδα της πολιτιστικής της δράσης, χάρη στη συλλογικότητα και μαζικότητα των μελών αλλά και την εργατικότητα και εμπειρία του Διοικητικού Συμβουλίου και των υπευθύνων των τμημάτων της.

Οι πιο πρόσφατες και σημαντικότερες εκδηλώσεις της Λέσχης που έλαβαν χώρα είναι:

● 16 έως 22 Μαρτίου ΕΚΠΟΜΠΗ στο «ΠΕΛΛΑ ΤΒ»:

Μετά την έκταση που έλαβε το ζήτημα του Διοικητικού κατεστημένου του Ιδρύματος Παναγία Σουμελά, ιδιαίτερα από το σχετικό ψήφισμα των Ποντιακών Σωματείων του Ν. Ημαθίας, πραγματοποιήθηκε για πρώτη φορά τηλεοπτική εκπομπή με αυτό το θέμα, στο κανάλι «ΠΕΛΛΑ» που εκπέμπει από τα Γιαννιτσά σε όλους τους όμορους Νομούς και έχει ιδιαίτερα μεγάλη τηλεθέαση στην Ημαθία, δεδομένης της έλλειψης τοπικού τηλεοπτικού σταθμού. Προσκεκλημένοι του παρουσιαστή **κ. Χάρη Καφτεράνη** στην εκπομπή «Πολιτικές Αντιπαραθέσεις» ήταν ο Γ. Γραμματέας της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδας (ΠΟΕ) **κ. Κώστας Γαβριήδης**, ο Πρόεδρος της Πανελληνίας Ομοσπονδίας Ποντιακών Σωματείων (ΠΟΠΣ) **κ. Χαράλαμπος Αποστολίδης**, ο Πρόεδρος της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Αμερικής-Καναδά **κ. Μιχάλης Μουρατίδης** και ο Πρόεδρος της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας **κ. Λάζαρος Κουμπουλίδης**.

Από τη συζήτηση αναδείχθηκε το πρόβλημα της περιχαρακώσεως του Ιδρύματος Παναγία Σουμελά από την συνεχιζόμενη επί 44 έτη οικογενειοκρατία που εγκαθιδρύθηκε με το βασιλικό διάταγμα 923/1966, γεγονός που προκαλεί τη δημοκρατική ευαισθησία των Ποντίων και διχάζει τα Ποντιακά Σωματεία. Το νομικό μέρος του προβλήματος ανέδειξε ο Γραμματέας της ΠΟΕ, καθώς έχει ήδη κριθεί και από το Νομικό Σύμβουλο της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος και από την Ολομέλεια του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους ότι το διοικητικό καθεστώς, όπως υφίσταται είναι παντελώς παράνομο και πρέπει άμεσα να γίνουν οι αναγκαίες νομικές και διοικητικές αλλαγές, επικυρώνοντας την πρόταση που έλαβε προ δύο ετών η Διακομματική Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων της Βουλής. Αναπάντητα έμειναν τα ερωτήματα που έθεσε ο Πρόεδρος της Λέσχης προς τον πρόεδρο της ΠΟΠΣ και ταυτόχρονα Γ. Γραμματέα του Ιδρύματος Παναγία Σουμελά, αναφορικά με την οικογενειοκρατία «Τανιμανίδη», το διορισμό της πλειοψηφίας του Δ.Σ. του Ιδρύματος από το Σωματείο Παναγία Σουμελά, το προκλητικό καθεστώς της «φιλοξενίας» του Ιδρύματος στα γραφεία του Σωματείου Π. Σουμελά και όχι στην Καστανιά Βεροίας, παρά την δωρεά των 500 στρεμμάτων για την εγκατάστασης της Ιεράς Μονής και τελικά τη μη δημιουργία της Ιεράς Μονής (Μοναστηριού όπως στο όρος Μελά στον Πόντο) αλλά τη δημιουργία ενός Ιδρύματος που διαχειρίζεται τα έσοδα του συγκεκριμένου Ναού που είναι ιδιοκτησία του!!! Ο Πρόεδρος της ΠΟΠΣ και Γραμματέας του Ιδρύματος (και έφορος Δημοσίων Σχέσεων του Σωματείου Π. Σουμελά) αρνήθηκε ότι υπάρχει οικογενειοκρατία στο Ίδρυμα!!!, ισχυρίστηκε ότι είναι δικαίωμα του Σωματείου Π. Σουμελά να διορίζει «ες αεί» την πλειοψηφία του Δ.Σ. του Ιδρύματος, και τόλμησε να πει ότι εάν υπάρξει δημοκρατία υπάρχει κίνδυνος να εκλεγούν «σαϊεντολόγοι, μισάνοι, χιλιαστές κ.α.» απαξιώνοντας κυριολεκτικά κάθε έννοια δημοκρατικής εκπροσώπησης, χαρακτηρισίζοντας με τους ως άνω όρους ουσιαστικά την πλειοψηφία των Ποντίων, ενώ παραδέχτηκε ότι υπήρχε τάνυση του Ιδρύματος με το Σωματείο Π. Σουμελά και αναγνώστηκαν από τον πρόεδρο της Λέσχης και έγγραφα που

Από τα γυρίσματα της εκπομπής «Κάθε τόπος και το τραγούδι του» της ΕΤ3

υπέγραψε και ο ίδιος, ότι η Ιερή Εικόνα της Παναγίας ανήκει ως ιερό κειμήλιο στο Σωματείο Παναγία Σουμελά!!! και όχι στον Ελληνικό λαό, όπως ορίζει ο Νόμος και υποστήριξε και ο νομικός σύμβουλος της Εκκλησίας της Ελλάδος... Τέλος δεν απάντησε στο ερώτημα του προέδρου της Λέσχης γιατί σύσσωμα τα Ποντιακά Σωματεία της Ημαθίας, συμπεριλαμβανομένου του Ομίλου Καστανιάς, έχουν ξεσηκωθεί απαιτώντας διοικητικές αλλαγές στο Ίδρυμα, ούτε δέχθηκε τη διενέργεια εκλογών για τη δημοκρατική ανάδειξη της διοίκησης του Ιδρύματος από όλα τα Ποντιακά Σωματεία της Ελλάδας. Σύμφωνος με τα ανωτέρω ήταν κατά την τοποθέτησή του και ο πρόεδρος της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Αμερικής - Καναδά Ημαθιώτης **κ. Μιχάλης Μουρατίδης**, γνωστός για την πολύχρονη δράση του και τους αγώνες του για το ποντιακό στοιχείο, ο οποίος ταξίδεψε στην Ελλάδα για να συμμετάσχει στο συμβούλιο Παγκόσμιου Συντονιστικού Ποντιακού Οργάνου και για να τακτοποιήσει τα αναγκαία για την αποστολή της Λέσχης τον προσεχή Οκτώβριο στον Καναδά στις εκδηλώσεις για τα 100 χρόνια παρουσίας της Ελληνικής Ομογένειας.

● 24 Μαρτίου ΕΚΠΟΜΠΗ στον «ΑΘΕΑΤΟ ΚΟΣΜΟ» στο ALTER:

Παρουσίαση της Λέσχης στην τηλεοπτική εκπομπή «ΑΘΕΑΤΟΣ ΚΟΣΜΟΣ» του **κ. Χαρδαβέλλα** στο ALTER CHANNEL με θέμα αναφορικά με τους Ποντίους που παραμένουν ακόμα και σήμερα στον Πόντο και τους όρους διαβίωσής τους. Προβλήθηκαν εκτεταμένα αποσπάσματα των DVD από το οδοιπορικό που πραγματοποίησε η Λέσχη στον Πόντο το 2006, κατόπιν συνέντευξης με τον Έφορο Δημοσίων Σχέσεων **κ. Λάζαρο Ζευγαρόπουλο**.

● 25 Μαρτίου ΠΑΡΕΛΑΣΗ:

Με πολυπληθές ενιαίο τμήμα παρέλασαν ΜΑΖΙ για ακόμη μία φορά η Ευξείνου Λέσχη Βέροιας, ο Σύλλογος του Προμηθέα και ο Σύλλογος Κιβωπιανών Βέροιας, στέλνοντας ένα συμβολικό μήνυμα ενότητας των ποντιακών Σωματείων. Το τμήμα παρέλασης εντυπωσίασε με την άφογη εμφάνισή του, τόσο ενδυματολογικά όσο και για τη συνοχή του. Δύο επίσης καινοτομίες απέσπασαν τα θετικά σχόλια και κέρδισαν τις εντυπώσεις: Η παρουσία έξι αντρών «Μωμόγερων» αναδεικνύοντας την τρισηχλιόχρονη ιστορία τους στον Ελλαδικό και Ποντιακό χώρο –όπου κυριαρχούσαν με την επιβλητική παράστασή τους τις ημέρες του δωδεκαήμερου- και η παρουσία των δεικτών της παρέλασης μπροστά στους επισημούς, που μετά από πρωτοβουλία και προσπάθειες της

Ευξείνου Λέσχης Βέροιας –στις οποίες ανταποκρίθηκε ο Νομάρχης μας **Κ. Καραπαναγιωτίδης** – ήταν ντυμένοι κατά το πρότυπο της Προεδρικής Φρουράς, δηλαδή τσολίας, πόντιος και κρητικός (οι δύο πρώτοι ήταν μέλη της Λέσχης ενώ ο τρίτος από το Σύλλογο Κρητικών Βέροιας).

● 29 Μαρτίου ΕΚΠΟΜΠΗ «ΚΑΘΕ ΤΟΠΟΣ & ΤΡΑΓΟΥΔΙ» ΣΤΗΝ ΕΤ3:

Η επιλογή του γνωστού λαογράφου **Γιώργη Μελίκη** να φιλοξενήσει για 2η συνεχή φορά της Ευξείνου Λέσχη Βέροιας στην εκπομπή του «Κάθε τόπος και τραγούδι» στο κρατικό κανάλι της ΕΤ3, την Κυριακή 29 Μάρτη στις 12.00, καταδεικνύει το υψηλό επίπεδο στο οποίο κινείται πλέον η Λέσχη με όλα τα τμήματά της, κατατάσσοντας την δικαίως σε ένα από τα μεγαλύτερα Ποντιακά Σωματεία της χώρας. Το «ντοκουμαντερίστικο» στυλ της εκπομπής και τα καταπληκτικά σκηνοθετικά πλάνα, τόσο στο κτίριο της Λέσχης –από το οποίο εντυπωσιάστηκε και ο **κ. Μελίκης** και η σκηνοθετική του ομάδα – όσο και από το παραδοσιακό εσωτερικό του Δημαρχείου –που πρόθυμα μας παραχώρησε η Δήμαρχος Βέροιας- αλλά και από το υπέροχο κτήμα Καλαϊτζή στο Μετόχι Βέροιας, ανέδειξαν την παρουσία των τμημάτων της

ΧΟΡΗΓΟΣ

Γ. & Κ. ΓΑΒΡΙΗΛΙΔΗΣ

ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ - ΑΝΤΑΛΛΑΚΤΙΚΑ ΣΥΝΕΡΓΕΙΟ - ΦΑΝΟΒΑΦΕΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ 184 ΒΕΡΟΙΑ
ΤΗΛ.: 2331073737, 2331024080

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ
ΑΥΤΟΜΑΤΙΣΜΟΙ ΓΡΑΦΕΙΟΥ

ΑΦΟΙ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΔΗ Ο.Ε.
ΠΙΕΡΙΩΝ 27 ΒΕΡΟΙΑ 59100
ΤΗΛ.: 2331070275 - FAX: 2331070277
EMAIL: canon@vernet.gr

ΧΟΡΗΓΟΣ

Πόσα τετραγωνικά είναι
το όνειρό σας;

ΣΑΡΡΑΣ ΚΑΤΑΣΚΕΥΑΣΤΙΚΗ
Πωλούνται διαμερίσματα με απεριόριστη θέα από 70-110 τ.μ.
Τηλ.: 2331075757 - Κιν.: 6976555454-5
www.sarras.gr

ΕΥΖΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ
 "Τ'άχε - λουτρόπ'ι τ'Αχενή εξέθαν τον παρχάρ
 60 Κοιμανίτες μερέα" **4ος χρόνος**

Παρασκευή 26 - Σάββατο 27
 Κυριακή 28 (Ιουνίου) ΤΗ ΚΕΡΑΣΙΝΟΥ 2009
Πλατεία ΚΟΜΝΗΝΙΟΥ
 Αναβίωση του εθίμου του ΚΛΗΔΟΝΑ
 Πλούσιο καλλιτεχνικό πρόγραμμα

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 26 ΙΟΥΝΙΟΥ
 Μπαϊρακτάρης Θωμάς-Λύρα, Τσιπρίδης Γιάννης-Τραγούδι,
 Παρχαρίδης Στάθης-Λύρα/Τραγούδι, Τσανασίδης Γιάννης-Αγγείο/Γαβάλ,
 Ελευθεριάδης Θανάσης-Ταούλ, Δρούγκας Γιώργος-Αρμόνιο

ΣΑΒΒΑΤΟ 27 ΙΟΥΝΙΟΥ
 Καλιοντζίδης Μιχάλης-Λύρα/Τραγούδι, Πουταχίδης Θεόφιλος-Λύρα/Τραγούδι,
 Χωραφαΐδης Δαμιανός-Βιολί, Μωυσιάδης Ηλίας-Ταούλ, Μωυσιάδης Στέλιος-Ταούλ,
 Καρατζάς Θανάσης-Αρμόνιο

ΚΥΡΙΑΚΗ 28 ΙΟΥΝΙΟΥ
 Δημοτικό Θέατρο Ράχης
 με τη θεατρική ομάδα της ΕΛΒ στο έργο
 "Ο ΚΛΗΔΟΝΑΣ"

Ωρα έναρξης Εκδηλώσεων: 21:00

Λέσχης. Φυσικά, τα χρονικά όρια της εκπομπής δεν επέτρεψαν την εμφάνιση όλου του δυναμικού της Λέσχης για το οποίο, όπως δήλωσε ο παρουσιαστής χρειάζονται πολλές εκπομπές...

Εμφανίστηκαν το τμήμα εκμάθησης ποντιακής διαλέκτου με τη δασκάλα μας κα Ελένη Πιπερίδου-Λαφαζάνη, το τμήμα εκμάθησης ποντιακής λύρας με δάσκαλο τον Θόδωρο Βεροιώτη, το παιδικό χορευτικό τμήμα που παρουσίασε στο χώρο της Λέσχης ένα κομμάτι της διδασκαλίας χορού - παιχνιδιού της Μητερίτσας υπό την καθοδήγηση του χοροδιδασκαλού Βασίλη Ασβεστά, και το χορευτικό τμήμα εκπροσώπησης σε εκτέλεση χορών και τραγουδιών από το σύνολο των περιοχών του Πόντου. Την παράσταση «έκλειψε» το παρακάθ' που έγινε στον ειδικά διαμορφωμένο χώρο στην Ιματιοθήκη της Λέσχης, όπου το κέφι «άναψε» για καλά, δίνοντας την ευκαιρία στο σκηνοθέτη να καταγράψει αυθεντικές στιγμές ποντιακού παρακάθ' και να ...γεντεί φυσικά όλο το συνεργείο της ΕΤ3 το νόστιμο σορβάν, σιρόν, πιασία, προσοκία και άλλα ποντιακά καλούδια! Το αποτέλεσμα ήταν πραγματικά εξαιρετικό, ξεπερνώντας τις προσδοκίες και του Γιώργη Μελίκη, ο οποίος μάλιστα, αφού έδωσε τα συγχαρητήρια του στο Δ.Σ. της Λέσχης, πρότεινε και νέα συνεργασία στο εγγύς μέλλον.

● 29 ΜΑΡΤΙΟΥ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΤΟ ΘΕΑΤΡΟ
 ΠΟΛΙΧΝΗΣ ΤΟΥ «ΚΛΗΔΟΝΑ»:

Έκρηξη ενθουσιασμού με παρατεταμένα χειροκροτήματα προκάλεσε η καταπληκτική ερμηνεία των ηθοποιών του θεατρικού τμήματος της Λέσχης που έπαιξαν το έργο «Κλήδονας» του Φ. Κτενίδη, προσκεκλημένοι του Δήμου Πολίχνης στη Θεσσαλονίκη, στα πλαίσια της 11ης Ποντιακής Θεατρικής Συνάντησης στο δημοτικό θέατρο Πολίχνης, αφιερωμένη στον ποιητή Θεόκλητο Καρυπίδη. Η εμπειρία ήταν μοναδική, τόσο για το κοινό που γέμισε ασφυκτικά την

αίθουσα, χειροκροτώντας, γελώντας και συμμετέχοντας σε ολόκληρη τη διάρκεια της παράστασης, όσο και για τους ηθοποιούς της Λέσχης που δήλωσαν ότι το διασκέδασαν κι αυτοί με τη ψυχή τους, καθώς τους «συνεπήρε η θέρμη των θεατών» με αποτέλεσμα να δώσουν «τον καλύτερο εαυτό τους» και μαζί την υπόσχεση να ξαναπαίξουν το έργο, στα πλαίσια της αναβίωσης του εθίμου του Κλήδονα που θα πραγματοποιηθεί 19-20-21 Ιουνίου στο Κοιμητήριο Βέροιας.

ΧΟΡΗΓΟΣ

ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΠΙΠΛΟΥ & ΚΟΥΖΙΝΑΣ

Τσάτσος Νικόλαος

1ο χλμ. Πατρίδας - Αγίου Γεωργίου
 Τηλ.: 2331072600 - Κιν.: 6972233782

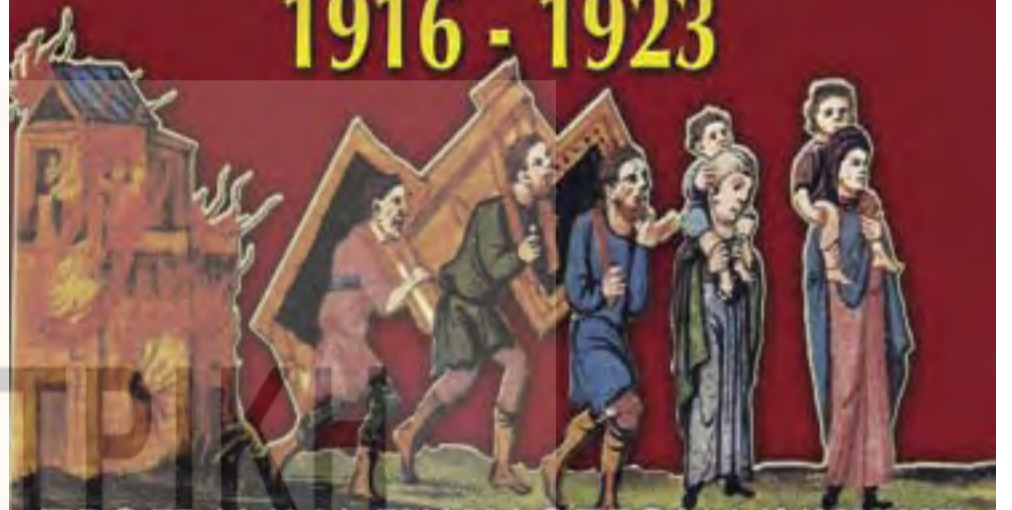
Υπεύθυνη πωλήσεων: Ιωάννα Μπρανιώτου
 Τηλ.: 6977135138
 Τηλ. & fax οικ.: 2331060527

ΕΥΖΕΙΝΟΣ ΛΕΣΧΗ ΒΕΡΟΙΑΣ

19 ΜΑΪΟΥ

**ΗΜΕΡΑ ΜΝΗΜΗΣ ΤΗΣ ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑΣ
 ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ**

1916 - 1923

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΜΝΗΜΗΣ:

17 Μαΐου

10:00-13:00 - Δενδροφύτευση
 «Μία ρίζα για την ρίζα μας»

19 Μαΐου

- Αιμοδοσία στο Νοσοκομείο Βέροιας από τις 09:00-13:00
 «Δώσε αίμα για το αίμα που χάθηκε»
- Περίπτερο ενημέρωσης στην πλατεία Δημαρχείου από τις 09:00-13:00
- Συμμετοχή στην κεντρική εκδήλωση της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Ελλάδας στη Θεσσαλονίκη Πλατεία Αγίας Σοφίας, ώρα 19:30

24 Μαΐου

Τέλεση μηνμόσυνου στη Νάουσα στον Ι.Ν. Αγίου Δημητρίου για τα 353.000 θύματα της Γενοκτονίας

Οι εκδηλώσεις γίνονται υπό την αιγίδα της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ημαθίας

**ΣΕ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΥΖΕΙΝΟ
 ΛΕΣΧΗ ΠΟΝΤΙΩΝ ΝΑΟΥΣΑΣ**

Συνεργασία με τους Ποντιακούς Συλλόγους του Ν. Ημαθίας & της Περιφέρειας Κ. Μακεδονίας & Θεσσαλίας της ΠΑΜΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.

Αφιέρωμα στην Κρώμνη – Ίμερα

«Κρωμ' τα ρασίας είν' ψηλά και τα νερόπα σ' κρύα
Τα παληκάρια σ' τ' έμορφα τραγωδούν μερακλία...

Κωμόπολη της επαρχίας Χαλδίας στο νομό Τραπεζούντας. Βρίσκεται στο όρος Παρύαρη, ανατολικά των Ποντικών ορέων, σε απόσταση 16 ωρών (με τα πόδια) στα νότια της Τραπεζούντας και 5 ωρών ΒΑ της Αργυρούπολης. Το

Επιμέλεια:
Χωραφαϊδής Αβραάμ

υψόμετρο της περιοχής της ανέρχεται σε 2000 μ. Στα βόρεια συνορεύει με το οροπέδιο της Ματσούκας και το χωριό Λαραχανή, ανατολικά με το οροπέδιο της Σάντας, στα νότια με τα χωριά Γήμερα, Λιβάδι, Λυκάστι, και δυτικά με τα χωριά Παρτίν, Βαρενο'ύ, Μουσάντων, Πουσίον κ.α.

Τα ερείπια 27 εκκλησιών, εκ των οποίων οι μισές περίπου στέκονται ακόμη όρθιες σε σχετικά καλή κατάσταση, δεσπόζουν σ' ένα άγονο αλλά μεγαλοπρεπές σκηνικό στην απομακρυσμένη και απρόσιτη νότια κατωφέρεια του ορεινού όγκου της Ζύγανας.

Το μισοκατεστραμμένο χωριό, που σήμερα ονομάζεται Κογομ, είναι η περίφημη Κρώμνη, η άλλοτε κραταιά κοινότητα των μεταλλωρύχων, ονομαστό θέρετρο των πλούσιων της Τραπεζούντας, που προτιμούσαν την Κρώμνη για το εκπληκτικό της κλίμα.

Ιστορία

Το όνομα της άλλοτε ιστορικής ορεινής κωμόπολης των Ελλήνων του Πόντου μας παραπέμπει στην ομηρική Κρώμνη της Παφλαγονίας. Αν και δεν υπάρχουν στοιχεία για το συσχετισμό των δύο πόλεων, ο Δ. Οικονομίδης και ο Σάββας Ιωαννίδης μας αναφέρουν ότι είναι πιθανόν οι μεταλλωρύχοι κάτοικοι της παφλαγονικής Κρώμνας να έφθασαν μέχρι εδώ την περίοδο της γέννησης του Χριστού και να έχτισαν την ποντιακή Κρώμνη.

Πάντως, η Κρώμνη υπήρχε σαν οικισμός από τη βυζαντινή περίοδο, εν μέσω ψηλών βουνοκορφών και κάστρων που περιφρουρούσαν τη λεγόμενη «βασιλική οδό», που οδηγούσε από την Τραπεζούντα στην Παϊπούρτη. Ο πληθυσμός της ενισχύθηκε μετά την Άλωση της Τραπεζούντας και άρχισαν σταδιακά να δημιουργούνται οι ενορίες της Κρώμνης.

Οι κάτοικοι της ορεινής κωμόπολης κατά το 17ο και 18ο αι. ασπάζτηκαν φαινομενικά το ισλάμ, άλλαξαν τα ονόματά τους σε μουσουλμανικά και αναφέρονταν πλέον στις οθωμανικές αρχές σαν μουσουλμάνοι. Στην πραγματικότητα όμως εξακολούθησαν να διατηρούν τη χριστιανική πίστη μυστικά για περίπου 200 χρόνια, ενώ τα υπόγεια των σπιτιών τους τα είχαν μετατρέψει σε χώρους προσευχής και λατρείας. Το 1857, ένα χρόνο μετά την έκδοση του Χάτι Χουμαγιούν και τις εγγυήσεις των Μεγάλων Δυνάμεων στη συνδιάσκεψη των Παρισίων, οι κρυπτοχριστιανοί φανερώθηκαν επισήμως.

Μετά από δύο αιώνες καταπιεσμένου θρησκευτικού συναισθήματος, είναι μάλλον λογικό το ότι επιδόθηκαν στο χτίσουν όσες περισσότερες εκκλησίες μπορούσαν. Μια από αυτές έγινε τζαμί μετά τη φυγή τους στην Ελλάδα, ενώ οι υπόλοιπες παραμένον ασυντήρητες στο έλεος του χρόνου.

Οι κάτοικοι της Κρώμνης ασχολήθηκαν με τη εξόρυξη μετάλλων σε ορυχεία που υπήρχαν στην περιοχή και, μαζί με τους κατοίκους του Σταυρίου και άλλων περιοχών της Χαλδίας, αποτέλεσαν τον πυρήνα που επάνδρωσε όλους τους οικισμούς των μεταλλωρύχων που δημιουργήθηκαν τους 18ο - 19ο αι. σε ολόκληρη τη Μικρά Ασία. Οι Κρωμέτ' το διάστημα αυτό κατόρθωσαν να ενημερήσουν, δημιουργώντας 14 οικισμούς, οι οποίοι τα μέσα του 19ου αι. αριθμούσαν περίπου 1.000 οικογένειες και 6.000 κατοίκους.

Οικισμοί της Κρώμνης

Μόχωρα, Αληθινός, Τσαχματάντων, Σαράντων, Σιαμανάντων, Αλχαζάντων, Μαντζάντων, Φραγκάντων, Γλούβενια (Ζεμπερέκια, Κουτουνάντων, Σαϊνάντων), Νανάκ, Άε-Ζαχαρέας.

Στον οικισμό Σαράντων υπήρχε η εκκλησία του Αγίου Θεοδώρου του στρατηλάτη, τη Κρωμ' ο Αεθόδωρον, που πανηγύριζε στις 8 Ιουνίου.

Η γυναικεία μονή του Αγίου Ιωάννη του Προδρόμου στην Ίμερα

κή τριλογία «Σκοτάδια-Λαζάραγας-Μισόφωτα-Φως», το θεατρικό «Η προξενία» και σκηνές από το έργο «Ο τρελός». Ο μεγάλος συγγραφέας-ιδεαλιστής, εραστής της ιδέας του Πόντου και του ελλητισμού, πέθανε από φυματίωση σε ηλικία μόλις 37 ετών (1909).

Αδελφότης Κρωμναίων

Ιδρύθηκε το 1859 στην Τραπεζούντα από επιφανείς Κρωμναίους με σκοπό να βοηθήσει την παιδεία των ενοριών της Κρώμνης και την

κατασκευή κοινωφελών έργων στην πανέμορφη πατρίδα τους. Διέθετε ιδιόκτητο κτίριο στην Τραπεζούντα και στα χρόνια της δράσης της επέδειξε τεράστιο εκπαιδευτικό και φιλανθρωπικό έργο. Συνεχίζει τη δράση του στην Καλαμαριά Θεσσαλονίκης, όπου εγκαταστάθηκαν οι περισσότεροι Κρωμέτ'.

Ίμερα

Ιστορική κωμόπολη, συνώνυμη της αρχαίας πόλης της Μεγάλης Ελλάδος στη νότια Ιταλία, δείγμα της βαθιάς ελληνικότητας της περιοχής.

Η Ίμερα ήταν χτισμένη σ' ένα μαγικό και ειδυλλιακό τοπίο, με 2000 μ. περίπου υψόμετρο και υγιεινότατο κλίμα. Τα βουνά της γειτονεύουν με την βουνοσειρά Θήγη, απ' όπου οι μύριοι του Ξενοφώντα, αντικρίζοντας τη θάλασσα της Τραπεζούντας, φώναζαν (θάλαττα, θάλαττα). Στα πολύ παλιά χρόνια η γύρω περιοχή ήταν κατάφυτη από πυκνά δάση και οργιωδή βλάστηση.

Ογδόντα περίπου χιλιόμετρα την χωρίζουν από την Τραπεζούντα και τριάντα από την Αργυρούπολη. Βρίσκεται ΝΑ της Κρώμνης και η γλώσσα της Ίμερας όπως και της Κρώμνης ήταν η πιο καθαρή αρχαιοπρεπής διάλεκτος του Πόντου.

Μέχρι την Ανταλλαγή διατηρούσε τις ενορίες Τσακαλάντων, Ξητράντων, Καθεμερετιών, Πιαννάντων, Ζουβακάντων, Λιβάδια, Μαντρία, Θωμάντων.

Κάθε ενορία της Ίμερας είχε τη δική της εκκλησία, ενώ υπήρχε και ο κεντρικός ναός του Αγίου Ευγενίου.

Η Ίμερα κατά τους 18ο - 19ο αι. γνώρισε μεγάλη ανάπτυξη, ενώ πρέπει να σημειωθεί ότι ο πληθυσμός της ήταν καθαρά ελληνικός. Αρκετοί κάτοικοι της ιστορικής κωμόπολης είχαν μεταναστεύσει στη Ρωσία, κυρίως μετά το Ρωσοτουρκικό πόλεμο του 1878, και σε διάφορους οικισμούς που είχαν ιδρύσει οι Έλληνες του Πόντου σε διάφορα σημεία της Ανατολίας.

Στην Ίμερα λειτουργούσε από το 1870 κεντρική σχολή, η οποία θεωρούνταν ένα από τα πιο σημαντικά εκπαιδευτικά ιδρύματα της Χαλδίας, ενώ ιδρύθηκε και έδρασε ο σύλλογος «Αδαμάντιος Κοραΐς».

Στις αρχές του 20ου αι. στην Ίμερα και στα γύρω ελληνικά χωριά ζούσαν περίπου 3.500 Έλληνες, ανάμεσα στους οποίους και ο ξακουστός λυράρης Σαβέλης (Γιακουστίδης).

Μετά την Ανταλλαγή οι Ίμερέτ' εγκαταστάθηκαν στο Πανόραμα Θεσσαλονίκης, στη Νεάπολη Κοζάνης, στη Νέα Ίμερα, στον Κεχρόκαμπο, στην Κορομηλιά Καστοριάς, στους Τοξότες Ξάνθης κ.α.

Τα ελληνικά χωριά της Ίμερας

Βαρενο'ύ, Θωμάντων, Λυκάστ'. Παρτίν ή Παρτέν, Ποτάμι, Ρουσίον, Χάκαξα

Μετά την Ανταλλαγή οι κάτοικοι από τα διάφορα χωριά της Ίμερας εγκαταστάθηκαν στα Πλατανάκια Σερρών (Λυκάστ'), στο Πανόραμα Θεσσαλονίκης (Ποτάμι), στο Τσοτύλι Κοζάνης και στη Δραπετσώνα (Χάκαξα).

Πηγή: «Ανατολικός Πόντος» Σάββα Καλεντερίδη

«στην Κρωμ' σον Αε - Θόδωρον επήγα ελειτουργέθα
Εντόκεν η εγάπ' σον νου μ' αμάν εκλώστα κ' έρθα».

Στον οικισμό Σιαμανάντων υπήρχε η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου, η μεγαλύτερη εκκλησία της Κρώμνης, που γιόρταζε στις 23 Απριλίου και στις 3 Νοεμβρίου.

Ο Άε - Ζαχαρέας ήταν συγκρότημα χανιών στα βοραιοανατολικά της κοιλάδας της Κρώμνης, από όπου περνούσαν όλοι οι δρόμοι που οδηγούσαν από τις ενορίες στα περιβόητα παρχάρια της Κρώμνης, στην Παϊπούρτη, στην Παναγία Σουμελά, τη Σάντα, τη Ματσούκα και την Τραπεζούντα.

Όμιλος Ερασιτεχνών Κρώμνης

Θεατρικός σύλλογος της Κρώμνης (1911), που έδινε παραστάσεις τους καλοκαιρινούς μήνες και με τα έσοδα εξόπλιζε τα σχολεία των συνοικισμών της Κρώμνης και χρηματοδοτούσε τη δράση του γυμναστικού συλλόγου «Κρώμνα».

Γεώργιος Φωτιάδης

Να σημειωθεί ότι Κρωμέτες ήταν ο Γεώργιος Φωτιάδης, ο μεγαλύτερος Πόντιος θεατρικός συγγραφέας όλων των εποχών. Έγραψε μεταξύ άλλων το κλασικό θεατρικό δράμα «Ο Λαζάραγας». Ο Φωτιάδης γεννήθηκε στην Κρώμνη το 1872, τελείωσε το δημοτικό στο χωριό του και στη συνέχεια φοίτησε στο Φροντιστήριο της Τραπεζούντας και στη Νομική σχολή του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το 1897 συμμετείχε ως εθελοντής στον ελληνοτουρκικό πόλεμο, όπου και τραυματίστηκε. Έγραψε πολλά έργα, από τα οποία σώζονται η θεατρι-

ΙΔΙΑΙΤΕΡΟΙ ΧΟΡΟΙ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΟΥΝΤΑΣ

Ο ΣΕΡΑ ΧΟΡΟΝ (μέρος έκτο)

[Στο παρόν κείμενο το Σέρα θα είναι γραμμένο με ένα (ρ) σύμφωνα με τις χειρόγραφες σημειώσεις για το χορό του Ευστάθιου Ευσταθιάδη - Τσαντεκίδη (κατά κόσμο ΓΕΡΟ - ΣΤΑΘΗ)]

Γράφει ο
Βασίλης Ασβεστάς
Χοροδιδάσκαλος
της Ε.Λ.Β.

Αναμφισβήτητα πρόκειται για την κορωνίδα των ποντιακών χορών και όχι μόνο, μιας και αποτελεί αντικείμενο μελέτης από ιστορικούς - λαογράφους - ειδικούς του χορού παγκοσμίως, ως απόγονος του αρχαίου ΠΥΡΡΙΧΙΟΥ χορού.

Αν και στη σημερινή μορφή του χορού συναντάμε στοιχεία που μαρτυρούν την συγγένεια του με τον αρχαίο πυρρίχιο χορό, είναι φρόνιμο να μην αποκαλούμε την σημερινή μορφή, Πυρρίχιο ή Πύρριχη όρχησης, διότι ούτε οι Έλληνες του Πόντου χρησιμοποιούσαν την συγκεκριμένη ονομασία, ούτε έχει διασωθεί το κινητικό μοτίβο αλλά ούτε και η μελωδία του αρχαίου χορού οπότε οποιαδήποτε ταύτιση με τον Πυρρίχιο χορό είναι αυθαίρετη. Σαφώς δεχόμαστε τον Σέρα χορό ως γνήσιο απόγονο του αρχαίου Πυρρίχιου δεν μπορούμε όμως την σημερινή μορφή να την αποκαλούμε Πύρριχη

Είναι πρόπον και φρόνιμο όταν γίνεται αναφορά για τον συγκεκριμένο χορό να χρησιμοποιούμε τα ονόματα που του δόθηκαν στον Εύξεινο Πόντο από τους Έλληνες πριν το 1922, όπως: Σέρα χορόν, Λάζικον ή Οφιτίκο, Τονγιαλίδικο, Τρομαχτόν, τ' Αδρασινό, Σαρακοστιανό κ.α.(Σ. Μαυρίδης)

Οι παραπάνω ονομασίες προσδιορίζουν γεωγραφικά τον τόπο στον οποίο χορεύονταν.

Ο Σέρα χορόν πήρε το όνομα του από τον ποταμό Σέρα που βρίσκεται δυτικά της Τραπεζούντας κοντά στην κομώπολη Πλάτανα.

Το Λάζικον ή Οφιτίκο χορεύονταν από τους Έλληνες της περιοχής του Όφη και όχι από τους Λαζούς του Όφεις. Ο Γ. Φιρτινίδης αναφέρει πως οι Οφλήδες ως θαλασσινοί μετέδωσαν το χορό στα παράλια της Βουλγαρίας όπου χόρευαν κάποιο είδος Λάζικου.

Στην ορεινή περιοχή της Τόνγιας το χορό τον ονόμαζαν Τονγιαλίδικο.

Επίσης ο χορός έλαβε την ονομασία Τρομαχτόν λόγω του έντονου τρέμουλου του σώματος.

Ακόμη και οι Τούρκοι χρησιμοποιούσαν την ελληνική ονομασία του χορού:

Σέρα - χορονί ή Λάζικον - χορονί. Τους δικούς τους χορούς τους ονόμαζαν οίν. (Γερό - Στάτης).

Στην ουσία πρόκειται για τον ίδιο χορό, που έχει βάση το τρομαχτόν τικ, με παραλλαγές στο βηματισμό και στις φιγούρες ανάλογα με την περιοχή που χορεύονταν (Ν. Ζουρνατσίδη).

Οι ονομασίες που έχουν επικρατήσει στον Ελλαδικό χώρο μετά το 1922 είναι 'ο Σέρα χορόν' και ο 'Πυρρίχιος χορός', ονομασία που του δόθηκε στην Ελλάδα (αυθαίρετα) από τους χοροδιδασκάλους των συγκροτημάτων.

Για την ετοιμολογία της λέξης ΣΕΡΑ εκτός από την γεωγραφική προσέγγιση, έχουν διατυπωθεί άλλες δύο απόψεις.

Ο καθηγητής Ευγένιος Δρεπανίδης παρατηρεί ότι ο πυρρίχιος ονομάστηκε σέρα προφανώς διότι χορεύονταν γύρω από τα ιερά, δηλαδή 'όρχησις εις ιερά'. Κατά την εκφορά των λέξεων 'εις ιερά', το τελικό ς από τη λέξη 'εις' ενώθηκε με τη λέξη 'ιεράς' και από την ένωση αυτή προήλθε η ονομασία 'σιέρα'. Στη συνέχεια έφυγε το ι και παρέμεινε το 'σέρα'. Με το ανέβασμα δε του τόνου, έγινε 'σέρα'.

Η ετυμολογική αυτή ερμηνεία του Ευγενίου Δρεπανίδη, αν και εξηγεί επαρκώς την ονομασία 'σέρα' δεν μπορούμε να τη δεχτούμε με βεβαιότητα, γιατί δε γνωρίζουμε από πότε επικράτησε ο όρος 'σέρα'.

Πιο πειστική είναι η άποψη του Ιορδάνη Παμπούκη, διευθυντή της βιβλιοθήκης της ακαδημίας Αθηνών, που υποστηρίζει την άποψη ότι η ονομασία του Πυρρίχιου ως 'σέρα' προέρχεται από την λατινική λέξη «ΣΕΡΑ ΑΕ», που σημαίνει πριόνι (αλυσίδα). Από το γεγονός ότι ο χορός αυτός χορεύονταν στις πλατείες των χωριών του Πόντου από πολλούς χορευτές (40-50 και πλέον ατόμων), που σχημάτιζαν είδος αλυσίδας, ονομάστηκε ο πυρρίχιος χορός. Έτσι η ονομασία 'σέρα' περισσότερο προσιτή φωνητικά, άρχισε να επικρατεί στις περισσότερες περιοχές του Πόντου. (Δ.Αθανασιάδη).

Ο χαρακτήρας του ήταν και παραμένει καθαρά πολεμικός. Βεβαίως μετά το 1922 οι χορευτές δεν χορεύουν οπλισμένοι. Ίσως να είναι ο μοναδικός χορός μαζί με το χορό των μαχαιριών που χορεύονταν αποκλειστικά από άνδρες.

Δυστυχώς στην Ελλάδα μεγάλος αριθμός ποντιακών χορευτικών συγκροτημάτων δεν έχει καταλάβει την αξία του χορού με αποτέλεσμα να αυθαιρετούν και να αλλοιώνουν τα χαρακτηριστικά του. Δεν είναι λίγες οι φορές που παρακολουθούμε να χορεύουν το χορό μεταμφιεσμένες γυναίκες σε ζιγκοφόρους άνδρες προσπαθώντας μάλιστα με πάθος να μιμηθούν (αδίκως) τις κινήσεις των ανδρικών σωμάτων.

Ο αείμνηστος Κων/νος Παπαμιχαλόπουλος, στο έργο του 'Περιήγησις' στον Πόντο γράφει «Αι κατά πάσας τας διευθύνσεις κινήσεις του σώματος, η στενή προς αλλήλους των χορευτών σύσφυξις, η βιαία στροφή προς το δάπεδον, των ποδών οι κτύποι των όπλων, οι γδούποι, οι συσπάσεις των μυών του σώματος, ο ενθουσιασμός ο καταλαμβάνων τους χορευτάς, των θεωμένων αι επευφημίας, η πανταχού εν ειδει σπινθήρος μεταδομένη συγκίνησης πάντα ταύτα προσδίδουν τοιαύτην πρωτοτυπίαν και αίγλην εις το χορευτικό σύμπλεγμα, ώστε δικαίως θα ηδύνατο τις να κατατάξη τον Σέρα χορόν μεταξύ των διασημότερων χορών ολοκλήρου του κόσμου...οι χορευτάι φέρουν την πανοπλίαν αυτών και είναι ενδεδυμένοι με την επιχώριον στολήν ζιγκζα» (Δ. Αθανασιάδη).

Ακόμη μία μαρτυρία για την ελληνικότητα και τη δύναμη του Σέρα χορού μας δίνει ο γερό-Στάτης: ο δικαίος Λάτρη-πασάς, δήμαρχος Τραπεζούντας κατά το μπαϊράμι και τα άλλα εθνικά πανηγύρια των Τούρκων, στρατολογούσε Έλληνες οργανοπαίκτες και Ελληνικά παλληκάρια για να παίξουν και να χορέψουν τον Σέρα χορό (Γερό-Στάτης).

Ένα άλλο χαρακτηριστικό του χορού είναι ο γρήγορος ρυθμός του, επτάσημος (7/8), όπως επίσης ο χορός δεν συνοδεύονταν από τραγούδι. Ένα λάθος που βλέπουμε κατά κόρον στα χορευτικά συγκροτήματα, είναι η προσθήκη εισαγωγικού αργού μουσικού μέρους συνοδευόμενο πολλές φορές από τραγούδι.

Σαφώς και υπάρχει αργή μορφή του χορού, την οποία την

συναντάμε στην περιοχή των Πλατάνων της Τραπεζούντας συνοδευόμενη με τραγούδι και με βάση το τικ' σ'γόνατον με την ονομασία ΑΤΣΑΠΑΤ. Πρόκειται όμως για αυτοτελή χορό.

Συνήθως χορεύονταν από πολλούς άνδρες σε κλειστό κύκλο με τους οργανοπαίκτες να παίζουν στη μέση του κύκλου.

Η μελωδία του χορού μπορεί να αποδοθεί με όλα τα ποντιακά μουσικά όργανα (λύρα, αγγείο, ζουρνά) και με τη συνοδεία ταουλιού.

Στη σημερινή του μορφή ο χορός αποδίδεται από την πλειοψηφία των συγκροτημάτων με ολιγομελή ομάδα, σε ευθεία γραμμή, έχοντας τους μουσικούς παραγκωνισμένους στην άκρη της σκηνής.

Ένα μοναδικό στοιχείο του χορού είναι ότι μόνο στο χορό Σέρα συναντάμε παραγγέλματα και φιγούρες.

Στις περισσότερες περιοχές του πόντου οι χορευτές εκτελούσαν μία μόνο φιγούρα την οποία την επαναλάμβαναν τρεις φορές.

Στην Ελλάδα δημιουργήσαμε υβρίδια του χορού Σέρα είτε παντρεύοντας φιγούρες διαφορετικών περιοχών είτε δημιουργώντας ο κάθε χοροδιδάσκαλος - «χορογράφος» τις δικές του φιγούρες (μια πληγή που δεν κλείνει).

Όσον αφορά τα παραγγέλματα τα πιο διαδεδομένα ήταν:

Το ουφάκ

Επάρτε από κα = πάρτε το κάτω

Το ποθλοούκ

το άλασια

σ' σο γόνατον

πυρ κ.λ.π.

Τον ωραιότερο και θεαματικότερο χορό μας προσπάθησαν και συνεχίζουν να σφετερίζονται οι Τούρκοι. Δεν έχει βέβαια καμία ιστορική βάση όταν μάλιστα μαρτυρείται από πολλούς αρχαίους συγγραφείς. Άλλωστε το ότι ο χορός αυτός δεν έχει καμία σχέση ή ρίζα με τους Τούρκους αποδεικνύεται από το γεγονός ότι σε καμία άλλη επαρχία της Τουρκίας δεν υφίσταται και δεν χορεύεται αυτός ο χορός, παρά μόνο στον πάλαι ποτέ Ελληνικό και νυν τούρκικο χώρο του Πόντου και μάλιστα αποκλειστικά στα βορειοανατολικά παράλια αυτού, εκεί που κατοικούσαν οι Πόντιοι. Αυταπόδεικτο λοιπόν ότι έμαθαν αυτό το χορό από τους εκεί Έλληνες, τους Πόντιους. Επίσης δεν πρέπει να διαφεύγει της προσοχής μας το θέμα των κρυπτοχρησטיανών του σημερινού Πόντου, Ελλήνων που αναγκάστηκαν να αλλαξοπιστήσουν κατά την περίοδο της οθωμανικής αυτοκρατορίας.

Βιβλιογραφία:

1. ΠΥΡΡΙΧΙΟΣ ΧΟΡΟΣ (ΣΕΡΑ - ΤΡΟΜΑΧΤΟΣ) Δ.Αθανασιάδη
2. ΣΥΜΒΟΛΗ ΣΤΗΝ ΕΡΕΥΝΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΧΟΡΟΥ Ν.Ζουρνατζίδη
3. ΑΡΧΕΙΟΝ ΠΟΝΤΟΥ ΤΟΜΟΣ 28ος
4. ΕΓΚΥΚΛΟΠΑΙΔΕΙΑ ΤΟΥ ΠΟΝΤΙΑΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
Μαλλιάρης Παιδεία

Πηγές:

1. Ο ΧΟΡΟΣ ΣΕΡΑ Ε.Ευσταθιάδης
2. ΠΥΡΡΙΧΙΟΣ ΧΟΡΟΣ Ν.Παλασιδής
3. ΜΙΑ ΑΚΟΜΗ ΜΑΡΤΥΡΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΥΡΡΙΧΙΟ ΧΟΡΟ
Π.Εφραμίδη ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΕΣΤΙΑ
4. Η ΠΡΩΤΗ ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΧΟΡΟ
(οι επιστολές της Μαντάμ Σενιέ) ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ τευχ.73
5. Ο ΧΟΡΟΣ ΣΕΡΑ Ι. Αβραμίδης ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΕΣΤΙΑ τευχ.76
6. Ο ΧΟΡΟΣ ΣΕΡΑ ΙΙ.Μελανοφρύδη ΠΟΝΤΙΑΚΗ ΕΣΤΙΑ τευχ.78

**ΜΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ
ΚΑΙ ΤΗΝ ΕΠΙΣΚΕΨΗ ΣΟΥ
ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ ΛΕΣΧΗΣ
(www.elverias.gr)**

ΒΟΗΘΗΣΕ ΚΑΙ ΕΣΥ ΝΑ ΔΥΝΑΜΩΣΕΙ Η ΦΩΝΗ ΤΗΣ Ε.Λ.Β.

Πληροφορίες στη γραμματεία της Λέσχης καθημερινά 10.00-02.00 στα τηλέφωνα 23310-72060 και φαξ 23310-28356.

Καταβολές συνδρομών (χωρίς προμήθεια) στις Τράπεζες:

MILLENIUM BANK: 605-7639034 ΒΕΡΟΙΑΣ
ΕΘΝΙΚΗ: GR02-0110-3250-0000-3254-8052-409
EUROBANK: GR9802600770000150101169825
MARFIN: GR89-0280-4250-0000-0011-6548-429

**ΤΩΡΑ! στην ιστοσελίδα της Ε.Λ.Β.
www.elverias.gr**

διαβάστε τον «Αργοναύτη»

σε αρχείο

Acrobat PDF

όπως ακριβώς

τυπώνεται

στο χαρτί...

Ο μεγάλος χορός του Σ.Πο.Σ. Κ. Μακεδονίας & Θεσσαλίας και της ΠΑΜΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ο Σ.Πο.Σ Κ.ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ & ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ της ΠΑΜΠΟΝΤΙΑΚΗΣ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΣ ΕΛΛΑΔΟΣ πραγματοποίησε με μεγάλη επιτυχία τον ετήσιο χορό του την Κυριακή 15 Μαρτίου στο κοσμικό Κέντρο «ΣΕΙΡΙΟΣ».

Ο πρόεδρος του Σ.Πο.Σ Κος Λεωνίδας Σαρβανίδης καλωσορίζοντας τους αγαπητούς προσκεκλημένους και όλους που παρευρέθησαν στο χορό αφού τους ευχαρίστησε για την στήριξη τους μεταξύ άλλων τόνισε ιδιαίτερα την μεγάλη συμβολή και προσφορά όλων των πρωτοβάθμιων σωματείων μας στην διάσωση και διάδοση στις νεότερες γενιές ότι έχει σχέση με τον Ποντιακό Ελληνισμό (ήθη, έθιμα, πλούσια πολιτιστική κληρονομιά, ιστορία, διάδοση και διάσωση της γλώσσας μας της ποντιακής διαλέκτου), καθώς επίσης τον πρωταρχικό ρόλο που ανέλαβε ο οργανωμένος ποντιακός χώρος και δει η Ποντιακή Ομοσπονδία Ελλάδος Π.Ο.Ε. ως αναφορά την ανάδειξη και δρομολόγηση λύσεων όλων των ανοιχτών θεμάτων που αφορούν τον Ποντιακό Ελληνισμό επιγραμματικά αναφέρουμε.

1. Διεθνή αναγνώριση της Γενοκτονίας του ποντιακού Ελληνισμού.
2. Εισαγωγή της ιστορίας μας λεπτομερώς σ' όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης α' β' γ'.
3. Την αλλαγή Νομικού Καθεστώτος και τον τρόπο διοίκησης του Ιερού Ιδρύματος Παναγία Σουμελά.
4. Διάσωση διδασκαλίας της Ποντιακής Διαλέκτου.
5. Λύση των προβλημάτων των αδερφών μας νεοπροσφύγων (δάνεια, ιθαγένεια, απελάσεις κ.α.).
6. Ανάδειξη προβολή, διάσωση όλων των ιστορικών μνημείων του Πόντου στις αλησμόνητες πατρίδες.
7. Περαιτέρω ενέργειες για την διάσωση της Ιστορικής πολύτιμης βιβλιοθήκης της Αργυρούπολης του Πόντου που βρίσκεται στην Εύξεινο Λέσχη Νάουσας.

Ο πρόεδρος Π.Σαρβανίδης αφού παρουσίασε το 9μελές Διοικητικό Συμβούλιο του Σ.Πο.Σ :

Αντιπρόεδρος Κ. Χρυσίδης
Γ. Γραμματέας Δ. Μπαλατζίδου

Ταμίας Κ. Περκουλίδης
Μέλος Σ. Θεοδωρίδης
~ Ι. Σταμπουλίδης
~ Φ. Φαντίδης
~ Θ. Αυγίδης
~ Κ. Ξανθόπουλος

Τους ευχαρίστησε για την προσφορά τους και την στήριξη τους τόσο σ' αυτόν όσο και στον Σ.Πο.Σ Κ.Μακεδονίας. Τέλος ζήτησε για όλα τα θέματα που μας αφορούν όλους στενή συνεργασία για την επίτευξη των στόχων.

Στην συνέχεια ο πρόεδρος της Π.Ο.Ε. ο καθηγητής καρδιολόγος Κος Γ. Παρχαρίδης τόνισε τον μεγάλο αποκεντρωμένο ρόλο των πέντε (5) περιφερειών της Π.Ο.Ε. και κυρίως της Π.Ε.Κ.Μακεδονίας και Θεσσαλίας για τη μεγάλη συμβολή του για όλα τα παραπάνω θέματα.

Βαδίζοντας στον 5ο χρόνο και κάνοντας το όνειρο πράξη με την συνεργασία των προέδρων, των Δ/Σ των Σωματείων της δύναμης του Σ.Πο.Σ και του Δ/Σ της Π.Ο.Ε, ατενίζοντας το μέλλον με αισιοδοξία και ελπίδα. Εμείς ως περιφέρεια είμαστε στις επάλξεις και αγωνιζόμαστε για τον Ποντιακό Ελληνισμό.

Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων του Σ.Πο.Σ το Δ/Σ αποφάσισε να τιμήσει έναν ζωντανό μάρτυρα του ξεριζωμού και της γενοκτονίας του ποντιακού ελληνισμού Α' γενιάς είναι χρέος μας να τιμούμε και να αναγνωρίζουμε αξίες, κόπους, πορεία, ανθρώπους. Τον ΑΝΔΡΟΝΙΚΙΔΗ ΚΩΝ/ΝΟ του Καμάντονος ο γιός γεννήθηκε περίπου το 1902 στη Δανάχα του Πόντου περιοχή Μασούκας. Ήρθε με την ανταλλαγή πληθυσμού από τον Πόντο.

Σήμερα ζει στο Πλατύ Ημαθίας είναι μία μορφή πρώτης γενιάς από πατρίδα, τον ευχαριστούμε που ζει και συνυπάρχει μαζί μας και μεταλαμπαδεύει τις ρίζες από την πρώτη γενιά της πατρίδας μας.

Θέλουμε να ευχαριστήσουμε το χορευτικό ποντιακό συγκρότημα του Πολιτιστικού Συλλόγου «Η ΜΙΕΖΑ» για την άψογη παρουσία του στην εκδήλωση.

Να ευχαριστήσουμε για την ευγενή συμμετοχή των ποντίων καλλιτεχνών που πάντοτε αφιλόκερδος είναι δίπλα στο Σ.Πο.Σ στην Π.Ο.Ε τους: ΣΙΑΜΑΙΔΗ Γ., ΚΟΤΙΑΔΗ Θ., ΔΗΜΑΡΙΔΗΣ Γ., ΤΣΑΚΑΛΙΔΗΣ Χ. και την ανεπανάληπτη εμφάνιση των ΑΝΤΕΜ ΜΠΕΣΚΙΟΛΟΥ - ΚΕΡΙΜ ΑΙΝΤΙΝ, από τον Πόντο που προκάλεσαν την συγκίνηση και τη θύμηση των χαμένων Πατρίδων.

Να ευχαριστήσουμε τους χορηγούς που συνέλαβαν στη πραγ-

ματοποίηση της λαχειοφόρου αγοράς. Τον κ.Γ.Κυρίου, κ.Ηλιάδη, Δ.Αετού, κα.Πουρσανίδου, Μ.Σαμπεθάι, Β.Σελίδη, Α.Μεταξά, Π.Στάρχου, EXPERT Βεροίας, τον κ.Κ.Χρυσίδη, Δ.Μπαλατζίδου, κο.Φ.Παπουτσίδα και τους Συλλόγους «ΜΙΕΖΑ», ΛΑΡΙΣΑΣ, ΚΙΛΙΚΙΕΣ, ΛΑΚΚΩΜΑΤΟΣ.

Την εκδήλωση τίμησαν με την παρουσία τους και τους ευχαριστούμε:

Ο Βουλευτής Ημαθίας Κος Ηλ.Φωτιάδης
Ο Νομάρχης Ημαθίας Κος Κ.Καραπαναγιωτίδης
Ο πρόεδρος Π.Ο.Ε. Κος Γ.Παρχαρίδης
Ο Δήμαρχος Δ.Βεροίας Κα Χ. Ουσουρτζόγλου- Γεωργιάδου
Ο Δήμαρχος Δ.Αλεξάνδρας Κος Χ. Γκιόνουγλου
Ο Δήμαρχος Δ.Ανθεμίων Κος Δ.Σιδιρόπουλος
Ο Ταξίαρχος Βόλου Κος Ν.Ταμουρίδης
Ο Διοικ. Ασφαλείας Αλεξάνδρας Κος Δ.Κούγκας
Ο Πρόεδρος της ποντιακής Νεολαίας Κος Γ.Αντωνιάδης
Η υποψ. Βουλευτής ΠΑΣΟΚ Β'Θεσσαλονίκης Κα Σουλβάνα Καρασαβίδου
Ο πρώην Βουλευτής Καβάλας Κος Αχ.Καραγκιοζόπουλος
Ο Δημοσιογράφος της ΕΡΤ3 Κος Γ.Γεωργιάδης (πρώην πρόεδρος Σ.Πο.Σ)

Ο ~ ~ ~ Κος Αιμ.Σαπρανίδης (ιδιαίτερος γραφ. Χ.Καστανίδη)
Τα μέλη του Δ/Σ της Π.Ο.Ε Κοι. Ε.Παπαδόπουλος, Ι.Παπαδόπουλος, Ι.Ανανιάδης,

Κ.Τερζόπουλος, Κ.Αλεξανδρίδης.

Υπευθ. Επιτροπής Πολιτισμού Κος Γ.Κασαπαλίδης

Εκπρόσωπος του Σ.Πο.Σ Θεσσαλονίκης Κα Αικ.Μπίλη

Η αδερφή του ΧΡΥΣΑΝΘΟΥ Κα Ε.Νικολαΐδου.

Να ευχαριστήσουμε τα πρωτοβάθμια Σωματεία μας που παρευρέθησαν στην εκδήλωση, οι θεματοφύλακες του ποντιακού Ελληνισμού, οι συνεχιστές της Ιστορίας, το μέλλον των ποντίων του κρατούν στα χέρια τους και τον Υπουργό ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ - ΘΡΑΚΗΣ ΚΟ ΚΑΛΑΦΑΤΗΣ που έστειλε ευχαριστήριο επιστολή.

Επίσης να ευχαριστήσουμε όλους τους ποντίους και φιλοπόντιους που μας τίμησαν με την παρουσία τους στην εκδήλωση, θέλουμε να' ναι δίπλα μας, από αυτούς αντλούμε δύναμη, κουράγιο, όρεξη για δουλειά για να συνεχίσουμε το δύσκολο έργο και αγώνα μας για την διάσωση, διατήρηση, διάδοση της ποντιακής ιστορίας και κληρονομιάς.

Το Νο 578 δεν βρέθηκε (πληρωφ. στο τηλ. 23310-20480)

διοικητικά νέα

Μέσα στην πολύχρονη πορεία της, η Ε.Λ.Β. έχει να παρουσιάσει αναμφισβήτητα ένα πλούσιο πολιτιστικό έργο, το οποίο βέβαια με ανάλογη προώθηση και προβολή, θα τύχχανε μιας μεγαλύτερης αναγνώρισης και αποδοχής, ενισχύοντας ταυτόχρονα τη δυναμική του και αυξάνοντας τη βαρύτητά του.

Το Δ.Σ. της Ευξείνου Λέσχης, ως αποδέκτης θετικότητας σχολίων από τη δημοσίευση της στήλης «ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΑ ΝΕΑ», στο προηγούμενο φύλλο της εφημερίδας μας (Αργοναύτης, Μάρτιος- Απρίλιος 2009), όπου προβάλλονταν οι δραστηριότητες του τελευταίου διμήνου, αποφάσισε την καθιέρωση αυτής της πρωτοβουλίας, με την οποία θα επιτυγχάνεται πληρέστερη ενημέρωση και αμεσότερη επικοινωνία.

-4-3-2009 Κατάθεση εγγράφου προς την Αντιδημαρχία Τεχνικών του Δ. Βέροιας, όπου συνοψίζονται οι απαραίτητες ενέργειες τεχνικής φύσεως για το κτίριο της Ε.Λ.Β.

-4-3-2009 Ορισμός του υπευθύνου σύνταξης της εφημερίδας μας Αργοναύτης: κ. Ιωάννης Ίωσηφίδης.

-4-3-2009 Ορισμός του υπευθύνου διακίνησης της εφημερίδας μας Αργοναύτης: κ. Αρχιμήδης Ιντζεβίδης.

-6-3-2009 Εκτέλεση υδραυλικών και ηλεκτρολογικών εργασιών στο Π.Π.Κ. της Ε.Λ.Β., στα πλαίσια εφαρμογής του πρωτοκόλλου συνεργασίας με το Δ. Βέροιας.

-7-3-2009 Εκπροσώπηση στην παρουσίαση του βιβλίου του πρώην προέδρου της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας, κ. Ι. Μιχαηλίδη «Ελα Διογένη να ελέγξ» στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών, στα πλαίσια των εκδηλώσεων για τα τριάντα (30) χρόνια από την ίδρυση του πολιτιστικού συλλόγου της Καλλιθέας.

-7-3-2009 Εκπροσώπηση στην εκδήλωση του Δικηγορικού Συλλόγου στο Αιγές Μέλαθρον.

-8-3-2009 Συνάντηση του Δ. Σ. με τους γονείς των παιδιών των χορευτικών τμημάτων.

-8-3-2009 Απολύμανση εαρινού εξαμήνου στους κοινόχρηστους χώρους και τις τουαλέτες του Πνευματικού- Πολιτιστικού Κέντρου της Ε.Λ.Β.

-9-3-2009 Επιτυχής έκβαση της νέας μεγάλης χορηγίας, του Αργοναύτη και της ιστοσελίδας της Ε.Λ.Β., «Επιπλο Δελιδημητρίου», ενόψει της κυκλοφορίας του νέου φύλλου της εφημερίδας μας Μάρτιος-Απρίλιος 2009.

-10-3-2009 Κατάθεση εγγράφου προς τον Αντιδήμαρχο Τεχνικών του Δ. Βέροιας σχετικά με την αναγκαιότητα οριστικής λύσης της υγροπροστασίας του κτιρίου της Ε.Λ.Β.

-15-3-2009 Εκπροσώπηση στην εκδήλωση του Σ.Πο.Σ., Κ. Μακεδονίας και Θεσσαλίας στο Σείριο.

-15-3-2009 Νέα χωροθέτηση της γραμματειακής υποστήριξης στην αίθουσα του προέδρου «Μωυσής Χειμωνίδη».

-17/24-3-09Υποδοχή και φιλοξενία του προέδρου της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Η.Π.Α.- Καναδά, κ. Μιχάλη Μουρατίδη (Ημαθιώτη που διαμένει μόνιμα στον Καναδά).

-18-3-2009 Παρουσία του κ. Μ. Μουρατίδη στη συνεδρίαση του Δ.Σ. της Ε.Λ.Β. και γνωριμία με τα μέλη του.

-18-3-2009 Αντικατάσταση της υπευθύνου ιματιοθήκης κ. Δ. Ανδρεανίδου με την κ. Κ. Πουλτίδου-Μπουζίνη.

-18-3-2009 Ενημέρωση από την πρόεδρο του τμήματος των Νέων για το καθορισμό του ετήσιου στόχου του τμήματος.

-19-3-2009 Συνάντηση με το Νομάρχη Ημαθίας κ. Κώστα Καραπαναγιωτίδη, τους εκπροσώπους του συλλόγου Αράπιτσα Νάουσας, του προέδρου της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Αμερικής- Καναδά, κ. Μιχάλη Μουρατίδη και τους εκπροσώπους της Ε.Λ.Β., όπου συζητήθηκε και συμφωνήθηκε η συμμετοχή των δύο συλλόγων, με την οικονομική και όχι μόνον στήριξη της Νομαρχιακής Αυτοδιοίκησης Ημαθίας, στις εκδηλώσεις της ομογένειας κατά τον προσεχή Οκτώβρη στην Αμερικάνικη ήπειρο.

-21-3-2009 Γυρίσματα της τηλεοπτικής εκπομπής «Κάθε Τόπος και Τραγούδι» του κ. Γ. Μελίκη της ΕΤ3, για την προβολή των τμημάτων της Ε.Λ.Β.

-22-3-2009 Έκθεση Στέγη.

-23-3-2009 Υπογραφή του ψηφίσματος των Ποντιακών Σωματείων του Ν. Ημαθίας σχετικά με το διοικητικό καθεστώς του Ιδρύματος «Παναγία Σουμελά», από τον βουλευτή Ημαθίας κ. Ηλία Φωτιάδη.

-23-3-2009 Συμμετοχή του προέδρου της Ε.Λ.Β. κ. Λάζαρου Κουμπουλίδη, στην εκπομπή «Πολιτικές Αντιπαραθέσεις» του κ. Χ. Καφετεράνη στον τηλεοπτικό σταθμό Πέλλα, όπου συμμετείχαν επίσης ο πρόεδρος της Παμποντιακής Ομοσπονδίας Αμερικής- Καναδά κ. Μ. Μουρατίδης, ο πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ποντιακών Σωματείων κ. Χ. Αποστολίδης και ο γραμματέας της Παμποντιακής Ομοσπονδίας κ. Κ. Γαβρίδης, για το προκύψαν θέμα του νομικού και διοικητικού καθεστώτος του Ιδρύματος Παναγία Σουμελά.

-24-3-2009 Συμβολή της Ε.Λ.Β. στην τηλεοπτική εκπομπή «Αθάτατος Κόσμος» του κ. Κ. Χαρθαβέλλα στο ALTER TV, με θέμα τον Ποντιακό και τον Μικρασιατικό Ελληνισμό.

-24-3-2009 Εκπροσώπηση στην εκδήλωση αδελφοποίησης των συλλόγων Πατρίδας «Ε. Χωραφά» και Ν. Προδρόμου «Ακρίτας».

-25-3-2009 Συμμετοχή του Δ.Σ.της Ε.Λ.Β. και του μεγάλου χορευτικού τμήμα-

τος στην παρέλαση της εθνικής επετείου.

-25-3-2009 Θετική ανταπόκριση του συλλόγου Κιβωτιανών Ν. Ημαθίας, του συλλόγου «Ο Προμηθέας» και του συλλόγου της Ν. Νικομήδειας στην έγγραφη πρόσκληση της Ε.Λ.Β., για την από κοινού εμφάνιση του ποντιακού στοιχείου στην παρέλαση της 25ης Μαρτίου.

-25-3-2009 Πραγματοποίηση του αιτήματος της Ε.Λ.Β. για την παρουσία της ποντιακής φορεσιάς στους δείκτες της εξέδρας των επισήμων (όπως επίσης και της φορεσιάς του Τσολιά και του Κρητικού). Για πρώτη φορά σε πανελλαδικό επίπεδο, κατά τη διάρκεια της παρέλασης στα πλαίσια της εκπροσώπησης της Ελληνικής Προεδρικής Φρουράς, παρουσιάστηκαν οι τρεις αυτές φορεσιές με την καταλυτική συμβολή του Νομάρχη Ημαθίας κ. Κ. Καραπαναγιωτίδη.

-25-3-2009 Συνέχεια και ολοκλήρωση των εσωτερικών και εξωτερικών γυρισμάτων για της ανάγκες της εκπομπής του Γ. Μελίκη στην ΕΤ3, όπου προβλήθηκε η Ε.Λ.Β.

-29-3-2009 Θεατρική παράσταση από το θεατρικό τμήμα της Ε. Λ. Β. στον Δήμο Πολίχνης της Θεσσαλονίκης στα πλαίσια της 11ης Ποντιακής Θεατρικής Συνάντησης, με το έργο του Φ. Κεντίδη «Ο Κλήδονας».

-29-3-2009 Προβολή της εκπομπής «κάθε τόπος και τραγούδι» του Γ. Μελίκη στην ΕΤ3, όπου φιλοξενείται για 2η φορά το σύντομο χρονικό διάστημα η Ε.Λ.Β.

-1-4-2009 Σύσταση νέου τμήματος Παρακαθίου με υπεύθυνο το Γ. Γραμματέα κ. Νίκο Ξενιτόπουλο.

-1-4-2009 Απόφαση ίδρυσης ειδικού λογαριασμού για την προώθηση της διεθνούς αναγνώρισης της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου.

-4-4-2009 Δημιουργία νέας προθήκης για την έκθεση της φορεσιάς του Μωμόγερου και επίσης νέας προθήκης με χρήση την προβολή αντικειμένων αξίας και κειμηλίων.

-4-4-2009 Δημιουργία νέας ζύλινης ειδικής κατασκευής η οποία θα χρησιμοποιηθεί ως εκθετήριο αναμνηστικών και άλλων αντικειμένων της Ε.Λ.Β.

-485-4-09 Συμμετοχή σε σεμινάριο για το χορό του χοροδιδασκάλου κ. Β. Ασβεστά και του βοηθού του κ. Ρουκά.

-8-4-2009 Συνδιοργάνωση με πολιτιστικούς φορείς, της εκδήλωσης του ΔΗ-ΠΕΘΕ Βέροιας για τον κ. Ερμή Μουρατίδη στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών.

-8-4-2009 Οργάνωση ειδικού χώρου στην ιστοσελίδα της Ε.Λ.Β. για την ενημέρωση των επισκεπτών επί του θέματος του διοικητικού και νομικού καθεστώτος του Ιδρύματος Παναγία Σουμελά.

-10 με 16-4-09 Λειτουργία του Πασχαλινού Παζαριού στο Π.Π.Κ. της Ε.Λ.Β. (Λ.Πορφύρα 1- Πανόραμα), με ποικιλία πασχαλινών και άλλων κατασκευών από το τμήμα Γυναικών της Ε.Λ.Β.

-26-4-2009 Ημερήσια εκδρομή των τμημάτων στα Γρεβενά.

Το στεφάνι του Ομπάμα στο μνημείο του σφαγέα Κεμάλ

Η κατάθεση στεφάνου από τον Ομπάμα και από τους άλλους ηγέτες που επισκέπτονται την Άγκυρα στο μνημείο του σφαγέα Μουσταφά Κεμάλ, εκλαμβάνεται και χρησιμοποιείται από την Άγκυρα ως πράξη νομιμοποίησης των πεπραγμένων των Νεοτούρκων και των Κεμαλικών επί των χριστιανικών πληθυσμών της Ανατολής.

Ακριβώς γι' αυτό η γενοκτονία συνεχίζεται...

«Δίκαιη παραδοχή των γεγονότων» για τους Αρμένιους ζητά ο Ομπάμα

Ο πρόεδρος των ΗΠΑ απέφυγε να χαρακτηρίσει «γενοκτονία» τη σφαγή των Αρμενίων το 1915.

Ο πρόεδρος των ΗΠΑ, Μπαράκ Ομπάμα, ζήτησε τη «δίκαιη παραδοχή των γεγονότων» όσον αφορά τη σφαγή 1,5 εκατομμυρίων Αρμενίων το 1915, επί Οθωμανικής Αυτοκρατορίας απέφυγε ωστόσο να τη χαρακτηρίσει «γενοκτονία», μολονότι είχε χρησιμοποιήσει αυτόν τον όρο κατά τη διάρκεια της προεκλογικής εκστρατείας του, το 2008.

Ο Αμερικανός πρόεδρος εξέδωσε την ετήσια προεδρική δήλωσή του για την 94η επέτειο από την έναρξη των διωγμών σημειώνοντας ότι οι απόψεις του από την εποχή της προεκλογικής εκστρατείας του δεν έχουν αλλάξει. «Έχω κατ' επανάληψη αναφέρει την άποψή μου για το τι συνέβη το 1915 και η άποψή μου δεν έχει αλλάξει. Στόχος μου παραμένει η επίτευξη της πλήρους, ειλικρινούς και δίκαιης παραδοχής των γεγονότων», τονίζει.

Ο Ομπάμα πιέζεται από την αρμενική κοινότητα των ΗΠΑ να τηρήσει την υπόσχεση που είχε δώσει προεκλογικά και να χαρακτηρίσει «γενοκτονία» τα γεγονότα του 1915. Ωστόσο η Τουρκία αντιδρά έντονα σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο και έχει προειδοποιήσει ότι κάτι τέτοιο θα έχει σοβαρές συνέπειες για τις σχέσεις της Ουάσινγκτον με την Άγκυρα.

(πηγή: www.kathimerini.gr με πληροφορίες από ΑΠΕ - ΜΠΕ)

Το μνημείο της Αρμενικής Γενοκτονίας στο Ερεβάν

Χιλιάδες Αρμένιοι προσήλθαν στο μνημείο της γενοκτονίας στο Ερεβάν, για να αποθέσουν κόκκινες τουλίπες και λευκά χαρτιά στη μνήμη όσων χάθηκαν σε μία από τις μελανότερες περιόδους της Οθωμανικής αυτοκρατορίας.

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

1. ΑΛΑΤΣΙΔΟΥ ΕΛΕΝΗ, ΓΡΑΦΕΙΟ ΓΕΝΙΚΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ, ΠΑΤΡ. ΙΩΑΚΕΙΜ 4 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-28291
2. ΑΦΟΙ ΚΑΛΛΙΑΡΙΔΗ Ο.Ε. ΠΡΑΤΗΡΙΟ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ 7ο χλμ. ΒΕΡΟΙΑΣ-ΚΟΖΑΝΗΣ, τηλ. 23310-98188
3. ΒΟΡΓΙΑΤΖΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ ΕΛΑΙΟΧΡΩΜΑΤΙΣΜΟΙ ΜΠΕΛΟΓΙΑΝΝΗ 1 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 6974817153
4. ΓΕΡΑΣΙΜΙΔΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ ΛΕΥΚΟΣΙΔΗΡΟΥΡΓΟΣ ΠΑΤΡΙΔΑ ΒΕΡΟΙΣ, τηλ. 23310 62060
5. CAFÉ-BAR CENTRAL ΕΞΑΡΧΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΕΛΗΑΣ 14 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-71727
6. ΖΕΥΓΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΒΑΣΙΛΗΣ ΕΠΙΠΛΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ- ΕΣΩΠΟΡΤΕΣ- ΝΤΟΥΛΑΠΕΣ, Β' ΠΑΡ. ΜΕΛΑΓΡΟΥ 17 ΕΡΓΟΧΩΡΙ ΒΕΡΟΙΑΣ, τηλ. 23310-26466
7. ΖΕΥΓΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΗΧΑΝΙΚΟΣ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΩΝ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 134 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-27380
8. ΖΕΥΓΑΡΟΠΟΥΛΟΣ ΛΑΖΑΡΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ 32 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-71419
9. GRAMMI ΚΟΥΖΙΝΑ ΝΤΟΥΛΑΠΑ-ΕΣΩΤ. ΠΟΡΤΕΣ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗΣ ΚΩ-ΣΤΑΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 24 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-23539
10. ΚΑΡΟΛΙΔΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΙ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΩΝ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ 34 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-73323
11. ΚΕΛΕΠΟΥΡΗ ΚΑΤΕΡΙΝΑ - ΚΑΠΝΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ DELICATESSEN ΠΡ. ΗΛΙΑ & ΒΙΚΕΛΑ (ΓΩΝΙΑ) ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-27322
12. ΚΟΓΙΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ & ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΕΠΙΠΛΟΥ ΑΚΡΟΠΟΛΕΩΣ 34 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-63639
13. ΚΟΤΣΥΦΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΑΠΗΤΟΚΑΘΑΡΙΣΤΗΡΙΟ (ΤΑ ΠΑΠΑΚΙΑ) 3ο χλμ. Π.Ε.Ο. ΒΕΡΟΙΑΣ- ΚΟΖΑΝΗΣ, τηλ. 23310-28070
14. ΚΟΥΚΟΥΛΙΟΣ ΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΘΗ- ΦΥΤΑ Μ. ΚΑΡΑΚΩΣΤΗ 11 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-64100
15. ΚΟΥΜΠΟΥΛΙΔΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ- ΚΥΡΤΣΙΟΥ ΦΩΤΕΙΝΗ ΔΙΚΗΓΟΡΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ, ΛΟΥΤΡΟΥ 1 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-21703
16. ΚΟΥΦΟΠΟΥΛΟΥ ΔΗΜΗΤΡΑ- ΜΑΥΡΙΔΟΥ ΔΕΣΠΟΙΝΑ, Μητροπόλεως 3 Βέροια, 2331 - 60011
17. ΚΡΕΜΛΙΔΗΣ ΣΑΒΒΑΣ ΕΠΙΠΛΑ-ΔΙΑΚΟΣΜΗΣΕΙΣ ΣΤΑΔΙΟΥ 179 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-20149
18. ΛΕΙΣ - ΞΕΝΕΣ ΓΛΩΣΣΕΣ ΚΑΛΙΓΑΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 37 & ΠΛ. ΩΡΟΛΟΓΙΟΥ 14, τηλ. 23310-73777, 73701
19. ΛΥΜΟΥΣΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 64 & ΚΑΡΑΤΑΣΟΥ 22 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-24484
20. ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ Θ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΥΔΡΑΥΛΙΚΑ- ΘΕΡΜΑΝΣΗ- ΚΛΙΜΑΤΙΣΜΟΣ - ΥΓΡΑΕΡΙΟ Λ. ΣΤΡΑΤΟΥ 37 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-24855
21. ΜΟΥΤΑΦΤΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ "ΝΙΚΟΣ" ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 36 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-24344
22. ΟΡΦΑΝΙΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ "ΟΜΙΚΡΟΝ" ΠΙΕΡΙΩΝ 51 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-28950
23. ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΗΣ ΚΟΣΜΑΣ ΧΑΛΙΑ- ΚΟΥΡΤΙΝΕΣ ΘΕΡΜΟΠΥΛΩΝ 7 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-61680
24. ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΡΕΩΠΟΛΕΙΟ ΠΙΕΡΙΩΝ 54 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-25009
25. ΠΑΥΛΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ ΕΙΔΗ ΥΓΙΕΙΝΗΣ ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ 45 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-65865, 22566
26. ΠΕΤΡΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΛΑΣΤΙΚΑ ΔΑΠΕΔΑ- ΜΟΚΕΤΕΣ- ΤΑΠΕΤΣΑΡΙΕΣ, ΒΕΝΙΖΕΛΟΥ 64 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-26723
27. ΣΙΔΗΡΟΠΟΥΛΟΥ ΚΙΚΗ & ΕΛΣΑ Ο.Ε. ΠΡΑΤΗΡΙΟ ΥΓΡΩΝ ΚΑΥΣΙΜΩΝ, ΚΟΜΒΟΣ Ν.Ε.Ο. ΒΕΡΟΙΑΣ- ΘΕΣ/ΝΙΚΗΣ, τηλ. 23310-71120
28. SYSTEM DOOR (ΤΖΕΤΣΙΟΣ Α.) ΚΟΥΦΩΜΑΤΑ - ΕΠΙΠΛΑ ΚΟΥΖΙΝΑΣ ΠΙΕΡΙΩΝ 131 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 2331060310
29. ΤΡΑΝΙΔΗΣ ΜΙΧΑΛΗΣ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ- ΩΡΟΛΟΓΙΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ 100 ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-24725
30. ΤΣΟΥΛΕΡΙΔΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
31. ΦΥΚΑΤΑΣ ΠΕΤΡΟΣ & ΣΙΑ Ο.Ε.- ΚΙΒΩΤΟΠΟΙΕΙΑ
32. ΧΑΛΚΙΔΗΣ ΙΟΡΔΑΝΗΣ ΕΜΠΟΡΟΣ ΠΙΕΡΙΩΝ 33Α ΒΕΡΟΙΑ, τηλ. 23310-61565
33. HOME ΧΑΤΖΗΠΑΝΤΟΣ ΦΩΤΙΣΤΙΚΑ- ΟΙΚΙΑΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ Ν. Π.Ο. ΒΕΡΟΙΑΣ, τηλ. 23310-62006, 71575, 23769 (fax)
34. ΨΙΦΙΚΑΣ- ΤΕΡΤΙΒΑΝΙΔΗΣ ΙΧΘΥΟΠΩΛΕΙΟ Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 18, τηλ. 23310-64261

Πραγματοποιήθηκε το Πασχαλινό Παζάρι 2009

Πνευματικού Πολιτιστικού Κέντρου της Ευξείνου Λέσχης στο Πανόραμα (Λ. Πορφύρα 1- Βέροια), σε ειδικά διαμορφωμένο εκθετήριο.

Συνεχίζοντας τη μεγάλη προσπάθεια ανάδειξης του πολιτισμού μας, μέσα από τις δράσεις και τις εκδηλώσεις μας, το τμήμα Γυναικών της Ευξείνου Λέσχης Βέροιας έδωσε και πάλι το παρών με τις πανέμορφες και πρωτότυπες ιδέες στα πλαίσια των κατασκευών του Πασχαλινού Παζαριού 2009. Για τέταρτη συνεχόμενη χρονιά λειτούργησε το περίπτερο των Πασχαλινών δημιουργιών στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του

493.000

ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ ΤΗΣ Ε.Λ.Β.

www.elverias.gr

ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕ ΤΟΝ "ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ"

- Οι στήλες του «ΑΡΓΟΝΑΥΤΗ» είναι στη διάθεση όλων των αναγνωστών του.
- Όλα τα κείμενα πρέπει να στέλνονται σε ηλεκτρονική μορφή (αρχείο Microsoft Word ή Acrobat PDF) στην ηλεκτρονική διεύθυνση της Ε.Λ.Β.

ΜΙΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ «ΚΙΒΩΤΟΣ» ΦΥΣΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ ΣΤΑ ΓΡΕΒΕΝΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΕ ΚΙΝΗΤΡΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΩΝ ΤΜΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΞΕΙΝΟΥ ΛΕΣΧΗΣ ΒΕΡΟΙΑΣ

Θα το πιστεύατε αν σας έλεγαν ότι δεκάδες εκατομμύρια χρόνια πριν, η κατάφυτη περιοχή των Γρεβενών ήταν βυθός θάλασσας;

Κατόπιν μεταμορφώθηκε σε αχανείς εκτάσεις σαβάνας, με πλούσια και πυκνά δάση, όπου διαδραματιζόνταν σκηνές που εμπνέουν δέος και κίνδυνο μεταξύ προϊστορικών ελεφάντων (μαστόδοντων μαμούθ), μεγάλων αιλουροειδών με τεράστιους πριονωτούς κυνόδοντες, καθώς και ρινόκερων, ταπίρων, αρκούδων, ιππαρίων, βοειδών, ελαφοειδών που περιπλανιόταν στην περιοχή πριν 3.000.000 χρόνια.

Τα μέλη της Λέσχης λοιπόν, είχαμε την ευκαιρία όχι μόνο να ακούσουμε για την προϊστορία της περιοχής, αλλά να δούμε και να θαυμάσουμε από κοντά τα παλαιοντολογικά ευρήματα που φιλοξενοούνται στο μουσείο φυσικής Ιστορίας στη Μηλιά Γρεβενών (δίπλα στο χωριό «Κιβωτός») και αποτελούν πραγματικά μία «Κιβωτό» προϊστορικών ζώων στην καρδιά των Γρεβενών. Τα μέλη των τμημάτων της Λέσχης που πραγματοποιήσαμε την Κυριακή του Θωμά, 26 Απριλίου, την καθιερωμένη πλέον ημερήσια εκδρομή μας, είχαμε ως πρώτη στάση των δύο λεωφορείων μας το παραπάνω μουσείο, όπου την μεγαλύτερη εντύπωση προκάλεσαν οι τεράστιοι μαστόδοντες μήκους 5 μέτρων!!! προϊστορικού γιγάντιου μαμούθ, του οποίου το μέγεθος υπολογίζεται σε 3,5 μέτρα στο ύψος των ώμων και το βάρος του σε 6 τόνους, αποτελώντας το μεγαλύτερο παγκοσμίως που έχει μέχρι σήμερα ανακαλυφθεί, διεκδικώντας την πρωτιά στην καταγραφή στο βιβλίο ρεκόρ Γκίνες!!!

Η επόμενη στάση ήταν στο διπλανό χωριό Κιβωτός, τόπος καταγωγής πολλών συμπολιτών μας, κυρίως ποντιακής καταγωγής, οι οποίοι έχουν ιδρύσει δραστήριο πολιτιστικό Σύλλογο και στην πόλη της Βέροιας, ο πρόεδρος του οποίου μάλιστα κ. Μπάμπης Ανθεμίδης, περίμενε να μας υποδεχτεί στην πλατεία του χωριού, την οποία κοσμεί το άγαλμα του Πόντιου Ακρίτα, στα αποκαλυπτήρια του οποίου είχε συμμετάσχει η Εύξεινος Λέσχη Βέροιας με τους πυρχιστές της, χορεύοντας τον αρχαίο Ελληνικό πυρχίο χορό «Σέρα».

Εκεί, στην πλατεία του χωριού που ονομάστηκε «Αλησμόνητες Πατρίδες» -και όχι χαμένες πατρίδες- ο συντ/χος δάσκαλος κ. Χρήστος Παπαδόπουλος παρουσίασε με γλαφυρότητα την ιστορία του χωριού και την εγκατάσταση των ξεριζωμένων

ποντιών από την Αργυρούπολη του Πόντου και κατόπιν από την περιοχή ΑΚ ΝΤΑΓ ΜΑΤΕΝ στην Κιβωτό, όνομα το οποίο πήρε από τους ποντίους, οι οποίοι δεν μπόρεσαν να λησμονήσουν την επί 40 ημέρες μάχη με τα κύματα της θάλασσας μέχρι να φτάσουν στην Ελλάδα, όπως κατά την Παλαιά Διαθήκη 40 ημέρες παρέμεινε κι ο Νώε στην Κιβωτό του.

Ακολούθησε μικρή ξενάγηση στο λαογραφικό μουσείο που με πολύ μεράκι -και χωρίς καμία υποστήριξη από «αρμόδιους» φορείς- δημιούργησε σε ιδιωτικό του χώρο ο πρώην πρόεδρος του

Πολιτιστικού Συλλόγου της Κιβωτού κ. Ιορδάνης, αρτοζαχαροπλάστης, συλλέγοντας αντικείμενα «βγαλμένα» από την ιστορία της καθημερινής ζωής του τόπου, διδάσκοντας στις νέες γενιές τις δυσκολίες αλλά και τις ομορφιές άλλων εποχών.

Η άριστα αγιογραφημένη και ευρύχωρη εκκλησία του χωριού αποτέλεσε ευκαιρία για προσκύνημα, όπου μας υποδέχτηκε ο ιερέας και μας απήρθησε το καλωσόρισμα του, προτού απολαύσουμε άλλοι από ένα ρόφημα στα τρία καφεनेία του χωριού, ενώ οι γονείς και οι παππούδες που συνόδευαν παιδιά κατευθύνθηκαν στην καινούργια παιδική χαρά που δημιούργησε ο Πολιτιστικός Σύλλογος.

Τέλος, όλοι μαζί φιλοξενηθήκαμε στο μεγάλο πολιτιστικό-πνευματικό κέντρο του Συλλόγου, όπου -τηρώντας την παράδοση- γευματίσαμε ποντιακά εδέσματα και τραγουδήσαμε και χορέψαμε μέχρι να «κάψουμε» ότι φάγαμε !!! ενώ παράλληλα τα παιδιά βρήκαν ευκαιρία για υπαίθριο παιχνίδι.

Συγχαρητήρια οφείλουμε στον αρχηγό της εκδρομής κ. Κώστα Παπαδόπουλο, έφορο τμημάτων της Λέσχης και στους δύο οδηγούς των λεωφορείων του τουριστικού πρακτορείου της κ. Αλατσίδου, καθώς και ευχαριστίες στο Σύλλογο Κιβωτού και τον Πολιτιστικό Σύλλογο Κιβωτιανών Βέροιας.

Επιμέλεια κειμένου:
Λάζαρος Κουμπουλίδης,
Πρόεδρος Ε.Λ.Β.

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΠΟΝΤΙΑΚΩΝ ΣΩΜΑΤΕΙΩΝ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ

Η Πολιτειακή Βουλή της Νότιας Αυστραλίας αναγνώρισε τη Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου

Η Ομοσπονδία Ποντιακών Σωματείων Αυστραλίας, με μεγάλη χαρά, ανακοινώνει ότι, σήμερα, Πέμπτη, 30η Απριλίου 2009, η Πολιτειακή Βουλή της Νότιας Αυστραλίας, σε συνεδρίαση της ολομέλειάς της και με εισηγητή τον Υπουργό Δικαιοσύνης και Υπουργό Πολυπολιτισμικών Υποθέσεων, κ. Μάικλ Άτκινσον, ενέκρινε διακήρυξη, με την οποία αναγνωρίζεται η Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου, των Αρμενίων, των Ασσυρίων και των λοιπών χριστιανικών μειονοτήτων που κατοικούσαν στη Μικρά Ασία, στο διάστημα μεταξύ 1915-1923, από τις δυνάμεις της τότε Οθωμανικής κυβέρνησης, χαρακτηρίζοντάς την, σαν ένα από τα μεγαλύτερα εγκλήματα, που διαπράχθηκαν, κατά της ανθρωπότητας.

Η Διακήρυξη του Υπουργού κ. Μάικλ Άτκινσον, έχει ως εξής:

«Επειδή, Γενοκτονία, που έγινε από τις δυνάμεις της Οθωμανικής κυβέρνησης, μεταξύ 1915-1923, των Αρμενίων, Ελλήνων, Ασσυρίων και των άλλων μειονοτήτων της Μικράς Ασίας, είναι ένα από τα μεγαλύτερα εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας, ο λαός της Νότιας Αυστραλίας και η βουλή:

α) Μαζί με τις κοινότητες των Αρμενο-Αυστραλών, των Ελληνο-Αυστραλών, των Ασσυριο-Αυστραλών και τιμά την μνήμη των αθών ανδρών, γυναικών και παιδιών, θυμάτων της πρώτης Γενοκτονίας, της σύγχρονης εποχής.

β) Καταδικάζει την Γενοκτονία των Αρμενίων, των Ελλήνων του Πόντου, των Ασσυρίων ορθοδόξων και των άλλων χριστιανικών μειονοτήτων και όλες τις άλλες πράξεις και ενέργειες Γενοκτονίας, σαν έσχατες ενέργειες θρησκευτικού ρατσισμού και πολιτισμικής μισαλλοδοξίας.

γ) Αναγνωρίζει την σπουδαιότητα της μνήμης και της διδασχής από τέτοιες σκοτεινές σελίδες της ιστορίας της ανθρωπότητας, για να διασφαλιστεί ότι, τέτοια εγκλήματα κατά της ανθρωπότητας, δεν επιτρέπεται να γίνονται και δεν πρέπει να επαναλαμβάνονται.

δ) Καταδικάζει και αποτρέπει όλες τις απόπειρες για άγνοια και διαστρέβλωση της ιστορικής αλήθειας, της Γενοκτονίας των Αρμενίων και όλων των άλλων ενεργειών Γενοκτονίας, που διαπράχθηκαν κατά τη διάρκεια αυτού του αιώνα, με δικαιολογία

την πάροδο του χρόνου.

ε) Αναγνωρίζει την σημαντική ανθρωπιστική προσφορά, του λαού της Νότιας Αυστραλίας, προς τα θύματα και τους επιζήσαντες της Γενοκτονίας των Αρμενίων και των Ελλήνων του Πόντου και,

στ) Καλεί την Ομοσπονδιακή κυβέρνηση, επίσημα, να καταδικάσει την Γενοκτονία».

Η εισήγηση αυτή, ψηφίστηκε ομόφωνα διότι, εκτός από την κυβερνητική πλειοψηφία, την υπερψηφίστηκε από την αντιπολίτευση. Αυτή η αναγνώριση, της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου, είναι η πρώτη και μόνο, εκτός Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής. Η τεράστια αυτή επιτυχία, σε μέγιστο ποσοστό, στον πραγματικά «ηλεκτρονικό» και «ιπτάμενο» Πρόεδρο της Ομοσπονδίας, κ. Χαράλαμπο Ταβλαρίδη και μιας ομάδας ανθρώπων, που

δούλεψαν σκληρά και πολλές ώρες, μεθοδικά, προγραμματισμένα, με βαθιά γνώση του αντικείμενου και προπαντός, πίστη σε αυτό που έκαναν.

Με αυτή την ευκαιρία, πληροφορούμε ότι, η Ομοσπονδία μας, εξ αιτίας αυτής της επιτυχίας, δεν μειώνει τους ρυθμούς των ενεργειών και δραστηριοτήτων της. Εξασφάλισε την έγκριση και θα γίνει μια έκθεση φωτογραφιών, με θέμα την Γενοκτονία των Ελλήνων του Πόντου, σε διάφορους χώρους σε ολόκληρη την Αυστραλία. Η επιλογή των φωτογραφιών, αυτής της έκθεσης, θα γίνει από την περίφημη και μοναδική έκθεση, του καθηγητή του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου κ. Κώστα Φωτιάδη. Όλα τα έξοδα της εκτύπωσης των φωτογραφιών που θα εκτεθούν και όλου του διαφημιστικού υλικού, τα ανέλαβε ο Πρόεδρος της Ποντιακής Αδελφότητας Καμπέρας κ. Πάννας Ευκαρπίδης.

Επίσης, σύντομα, η Ομοσπονδία μας, πρόκειται να δωρίσει, τόσο στον Ομοσπονδιακό πρωθυπουργό, όσο και τους Πολιτειακούς πρωθυπουργούς καθώς και σε όλες τις βιβλιοθήκες όλων των κοινοβουλίων της Αυστραλίας, Ομοσπονδίας, Πολιτειών και Περιφερειών, από μια σειρά του 14του έργου του καθηγητή κ. Κώστα Φωτιάδη, που θεωρείται ως το πλέον σοβαρό ερευνητικό και επιστημονικό έργο, που τεκμηριώνει το γεγονός της διάπραξης της Γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου, με πληροφορίες και στοιχεία που αντλήθηκαν από τα αρχεία ξενών μόνο πηγών.